

NÉPÚJSÁG

2026. június 4.,
csütörtök

LXXVIII. évfolyam
119. (22279.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Utoljára szólt a csengő a Római Katolikus Líceum végzőseinek Legyen szép a szárnyalásotok!

Fotó: Mezey Sarolta

Három osztály vett búcsút a Római Katolikus Líceumtól, ünneplőbe öltözött diákok, tanárok, szülők és rokonok társaságában. Ilyenkor megszépül az iskola, az udvar, valami magasztos hangulat lengi be a kör-

nyéket, hiszen virágcsokrokkal, kosarakkal a kezükben sok fiatal, elegáns ember tölti meg a teret. Tegnap egy olyan hagyomány részesei lehettünk, amely évszázadokon át formálódott a Rákóczi gimnáziumban, s

amelyet 1948-ban erőszakkal szakítottak meg, majd 67 évvel később újra életre kelt.
Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében
megújítani
előfizetését!

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

Nem a trauma,
hanem a megmaradás
története

Lehet teljes életet élni Erdélyben erdélyi magyarként. Vannak sajátosságai és nehézségei ennek a helyzetnek, de nem ezek határozzák meg az emberek mindennapjait.

6.

Krasznahorkai László
Marosvásárhelyen

„Ha fontos a mondanivaló, akkor kirobban belőled, nem lehet kis mondatokkal elmondani” – hangsúlyozta, többek között, írásaival kapcsolatosan.

10.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Trianon átka

Vajda György

2010. május 31-én a magyar Országgyűlés törvénybe iktatta, hogy június 4-e, az 1920-as trianoni békeszerződés aláírásának évfordulója a nemzeti összetartozás napja. Azóta határon innen és túl megemlékeznek arról a trianoni békeszerződésről, amely újrahúzta a háborúban vesztes Magyar Királyság (mint az Osztrák–Magyar Monarchia egyik utódállama) új határait. A történészek megegyeznek abban, hogy a területrendezés a győztesek nagyhatalmi érdekeit szolgálta, többek között azt, hogy szétzúzzák a Kelet-Közép-Európa szívében levő birodalmakat, meggyengítve ezzel elsősorban gazdasági erejüket. Ennek a döntésnek az áldozatai pedig, ahogy sokszor a történelem során, azok a kisemberek voltak, akik különböző nemzetiségek tagjaiként az adott történelmi időszakban meghúzott határokon belül együtt éltek, együttműködtek, hiszen a mindennapi életben egymásra voltak utalva. Az a szomorú, hogy a trianoni szerződés után több mint egy évszázaddal is vannak olyanok, akik az ebből fakadó történelmi sérelmeket előhozva, társadalmi, gazdasági és szociális frusztrációjukat kiélve, súlyos szavakkal dobálóznak, és továbbra is egymás ellen szítanak különböző – a határmódosítás miatt – kisebbségi sorsban élőket és többségeket. A szuverenitás köntösébe bújva anakronisztikus nacionalista retorikát fújnak azért, hogy leplezzék társadalmi szerepvállalásuk kudarcának frusztrációit. Nem fogadják el azt a tényt, hogy a jövőt nemtől, kortól, nemzetiségtől függetlenül az összefogás, az együttműködés és gondolkodás, a kooperáció jelenti egy olyan egységes Európában, amelynek közös értékei vannak.

Akárcsak az első világháború és a második világégés előtt, most is nagyhatalmi berzenkedők árnyékában kell helytállni, kitartani és ragaszkodni

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚNIUS

4

CSÜTÖRTÖK

Ma **BULCSÚ**,
holnap **FATIME** napja

Az év **155.** napja, hátravan **210** nap

IDŐJÁRÁS

Elvélve zápor

Hőmérséklet:
max.: **26 °C**
min.: **14 °C**

naptár

Isten éltesse!

FATIME: arab eredetű női név, többek között Mohamed próféta legkisebb leányának a neve volt. A név jelentése csecsemőjét elválasztó.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2026. június 3.

1 €	5,2592 lej
1 \$	4,5281 lej
100 Ft	1,4800 lej
1 g arany	647,5312 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

M E G Y E I H Í R E K

Végzősök ballagása

Június 4-én, csütörtökön a Református Kollégium és a Bolyai Farkas Elméleti Líceum ballagását a Vártemplomban ökumenikus istentisztelettel kezdik, az ünnepséget az iskola udvarán 11 órától tartják. Ugyancsak ma 16 órától a Sportsarnokban kerül sor az Elektromaros Szakközépiskola tizenkettedikesének ballagására. A nyáradszeredai Bocskai István Elméleti Líceumban, a szászrégeni Lucian Blaga Elméleti Líceumban, a marosludasi szakközépiskolában és a szováta Domokos Kázmér Líceumban is ma, június 4-én lesz a ballagás. A Művészeti Főgimnázium diákjai június 5-én, pénteken 11 órakor ballagnak, az ünnepség a Kultúrpalotában lesz.

Ma zárul az érettségire való beiratkozás

Ma, június 4-én még lehet jelentkezni az érettségire. A diákoknak három napjuk volt erre, mivel június 2-án, kedden kezdődött el az iratkozás a 2026-os nyári érettségi vizsgaidőszakra. A szóbeli vizsgák június 8. és 17. között zajlanak, az írásbelikre június 29. és július 3. között kerül sor. Az első, óvások előtti eredményeket július 7-én teszik közzé, a végleges eredményeket pedig július 13-án közlik.

Hangszeres előadást

A Marosvásárhelyi Örmény–Magyar Kulturális Egyesület szervezésében hangszeres előadást lesz június 5-én, pénteken 18 órától a Kultúrpalota Kistermében. Az alkalmon kiváló helyi művészek adnak elő G. Fauré-, D. Popper- és E. Grieg-műveket. Zongorán Ávéd Éva, gordonkán Kecskés Ávéd Csilla játszik. A műveket dr. Kálmán Attila ismerteti. A belépés ingyenes, de adományokat szívesen elfogadnak.

Ünnepi istentiszteleten mutatják be a restaurált festett bútorokat

A marosvásárhelyi Vártemplomban június 7-én 10 órától ünnepi istentisztelet keretében mutatják be a Henter György lelkipásztor által kezdeményezett értékmentő projektet, amely az 1930-as években készült székely népi díszítésű, virág- és madármintás kék festett bútorgyűjtemény felújítását eredményezte. Igét hirdet dr. Kolombán Vilmos József, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke. A bútorok történetét és a felújítás menetét Henter György lelkipásztor ismerteti. Köszöntőt mond dr. Nagy Éva, a vallásügyi államtitkárság tanácsosa.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Piroksa

Swimathon

Közösségi összefogás 18 helyi projektért

Június 6-án, 10 órától a marosvásárhelyi olimpiai uszodában lesz a Maroszségi Közösségi Alapítvány által szervezett Swimathon.ms 2026-os adománygyűjtő jótékonyági rendezvénye. Az idén 18 helyi projektet támogathatnak az adományozók, többek között az oktatás, egészségügy, szociális ügyek, környezetvédelem, kultúra, sport és városi mobilitás területén. Mindegyik projekt valós közösségi igényeket képvisel, mögöttük pedig olyan emberek állnak, akik

konkrét változásokat szeretnének elérni Marosvásárhelyen és a megyében.

A rendezvény szabálya szerint a résztvevők – úszócsapatok és nagykövetek – kiválasztanak egy ügyet, amelyet képviselnek, és az eseményt megelőző hetekben adományokat gyűjtenek a projektek számára. Június 6-án az úszók szimbolikus gesztusként medencébe szállnak ezekért a kezdeményezésekért, azonban a Swimathon valódi hatása a közösségben épül fel, minden egyes adományon keresztül.

Az esemény nyitott a nagyközönség számára, a szervezők pedig arra biztatják a marosvásárhelyieket, hogy látogassanak ki az uszodába, ismerjék meg a résztvevő projekteket, és támogassák azokat az ügyeket, amelyek közel állnak hozzájuk.

A projekteket 2026. június 25-ig lehet támogatni az esemény hivatalos platformján: www.swimathon.ms. Kapcsolattartó: Gál Sándor, 0747-865-096, e-mail-cím: galsandor@fcmures.org. (közlemény)

Kitelepítés, kihelyezés

Megjelent a Korunk 2026. júniusi lapszáma

Visky András 2022-es regénye, a *Kitelepítés* újra a figyelem középpontjába emelte a romániai kényszerlakhelyek történetét. A kötet nemzetközi sikere nyomán ismét időserűvé vált elgondolkodni a romániai államszocializmus örökségéről, azokról a lakosságmozgásokról, amelyek meghatározták az akkori populáció jelentős részének életét. Cs. Gyimesi Éva egy 1980-as évekből beadványában a friss egyetemi végzetek kihelyezésének aktuális gyakorlatát a kommunista rendszer egy korábbi szakaszára jellemző kényszerlakhely intézményével hozta kapcsolatba. A hatalom reakciója arról tanúskodott, hogy ez a felvetés érzékeny téma volt, hiszen nemzetközi kontextusban a kényszerű lakosságmozgások, kitelepítések másfajta figyelemben részesültek, nyilvánvaló történelmi okok miatt. Mindezeket a történeteket egyazon keretben, az oral history és a művészeti reprezentációk figyelembevételével vizsgálja a lapszám. Visky András *Kitelepítés* című regényének szempontrendszerét egy Prontvai Verával folytatott beszélgetés tárgya a *Korunk*-számban, László Zsuzsa pedig a regény folytatásáról, az *Illegalistákról* közöl kritikát. A Visky-regény szereplőjének, Nicolae Balotă irodalomtörténésznek a történetverziója is

elérhetővé válik magyarul. Gál Mária a témában máig nélkülözhetetlen szakirodalomnak számító D. O. (*Kényszerlakhely*) című 1996-os könyvének keletkezéstörténetét meséli el, szó esik Selyem Zsuzsa *Moszkvában esik* című regényéről, és sok más filmről, könyvről, regényről, amelyek erőszakosan áttelepített, elűzött, elzárt személyek, családok helyzetét érintik szerte a világban. Cs. Gyimesi Éva és az 1980-as évek végzős magyar nyelv és irodalom szakos végzőseinek tiltakozó akcióit a kényszerű, Kárpátokon túla történő kihelyezésekkel kapcsolatban Maksay Ágnes témában készült *Száműzött pályakezdők* című filmjének összefüggésében Balázs Imre József tárgyalja. Szarka László a csehszlovákiai, máig vitatott Beneš-dekrétumok keletkezéstörténetét vizsgálja meg. A lapszám szerzői: Balázs Imre József, Nicolae Balotă, Becze Ágnes, Demény Péter, Filep Tamás Gusztáv, Gál Mária, Gergely Tamás, Gömöri György, Király Gábor, Kúrti Bórika, Lakatos-Fleisz Katalin, László Zsuzsa, Lázár Kinga, Marosán Bence Péter, Ovidiu Pecican, Prontvai Vera, Rostás Zoltán, Szabó Róbert Csaba, Szarka László, Tamás Dénes, Tárnok Attila, Visky András. (közlemény)

Balesetek

Június 2-án, kedden reggel 7 óra körül *Hármasfaluban* egy teherautó vezetője, egy 30 éves, Fehér megyei nő elvesztette uralmát a jármű felett, és az út menti árokba hajtott. Az esemény kizárólag anyagi kárral járt.

Maroszentgyörgyön – szintén június 2-án, a kora reggeli órákban – le sodródott az úttestről és felborult egy Ernye irányából Marosvásárhely felé haladó személyautó.

Ugyanaznap 23 óra körül a Maros Megyei Rendőrséget a *Szabadi útra* (DN15 E) irányították, ahol egy személygépkocsi anyagi kárral járó közlekedési balesetet okozott. Az alkoholszondás vizsgálat 1,20 mg/l tiszta alkoholt mutatott a járművezető, egy 57 éves marosvásárhelyi férfi által kilélegzett levegőben. Az illető ezt kö-

vetően a kórházban megtagadta a biológiai mintavételt, így 24 óráig őrizetbe került. Az ügyben a kivizsgálás folytatódik a biológiai mintavétel megtagadása vagy annak elkerülése bűncselekményének gyanúja miatt – tájékoztatott a Maros Megyei Rendőrség sajtóosztálya.

A nagysármási hivatásos tűzoltókat május 2-án, kedden délután közúti balesethez *Mezősályiba* riasztották, ahol egy személyszállító mikrobusz volt érintett, amelyben hat személy utazott. A helyzet kezelésére egy

beavatkozó tűzoltójármű és egy SMURD mentőautó érkezett a helyszínre. A forgalmat a helyszínelés idejére egy sávon lezárták. Három kiskorút a sármási sürgősségi osztályra szállítottak. (szer)

Fotó: ISU

Két tolvajt őrizetbe vettek

Két ákosfalvi férfit vettek őrizetbe minősített lopás gyanújával a makfalvi rendőrök munkatársai. Május 28-án a rendőrséget egy kibédi férfi a 112-es segélyhívó számon arról értesítette, hogy az éjszaka folyamán ismeretlen személyek két elektromosimpulzus-generátort tulajdonítottak el az általa birtokolt külterület közeléből. Az okozott kár értékét mintegy 6.000 lejre becsülték. Az ügyben minősített lopás bűncselekménye miatt büntetőeljárás indult, és megkezdtek a nyomozást a bűncselekmény körülményei-

nek tisztázása érdekében. A bizonyítékok alapján a rendőrök azonosították a feltételezett elkövetőket: egy 27 és egy 42 éves ákosfalvi férfit. Május 29-én mindkét gyanúsítottat 24 órára őrizetbe vették, és a Maros Megyei Rendőr-főkapitányság fogdája és előzetes letartóztatási központjába szállították őket. A nyomozás az illetékes ügyészség felügyelete mellett folytatódik a teljes bűncselekmény feltárása és a szükséges jogi intézkedések meghozatala érdekében. (szer)

Szexuális bántalmazással vádolják

Házkutatás Cristian Pomohaci népdalénekesnél

Házkutatásokat tartottak szerdán Cristian Pomohaci népdalénekesnél, volt ortodox papnál egy szexuális bántalmazással kapcsolatos ügyben. Több helyszínen vizsgáloztak az ügyészek, köztük egy Marosvásárhely központjához közeli ingatlanban is.

A nyomozáshoz közel álló források szerint 2022 elejétől elkövetett bűncselekményekkel gyanúsítják, és kiskorúak is érintettek az ügyben. Cristian Pomohaci ellen már indult eljárás kiskorúak szexuális kizsákmányolás céljából történő toborzásának gyanúja miatt, és bár vádemelés nélkül lezárták az ügyet, a nagyszabású érseki konzisztórium örökre eltiltotta a papságtól a korábban a Maros megyei Székelymosonban szol-

gáló pópát. Mivel ezek után is több panasz érkezett az ortodox egyházhoz Cristian Pomohaci-csal kapcsolatban, a gyulafehérvári érsekség idén májusban újabb körlevelet küldött a Maros és Fehér megyei ortodox egyházi intézményeknek. Ebben emlékeztettek, hogy Pomohaci-ot kizárták a papságból, és felhívják a figyelmet arra is, hogy az általa a Maros megyei Nagyernyén működtetett templom és kolostor nem tartozik az ortodox egyház fennhatósága alá, az ottani szertartásokat Pomohaci és hozzá hasonló „álpapok” végzik. A körlevélben ugyanakkor azt javasolják a híveknek, hogy ne látogassák a helyet, ne kérjenek szolgáltatásokat Pomohaci-tól és ne járuljanak hozzá az ott zajló különféle pénzgyűjtésekhez. (Agerpres)

Kelemen Hunor:

Vésmegoldásnak sem jó Eugen Tomac

Kelemen Hunor szerint Eugen Tomac esetleges miniszterelnökké jelölése „még vésmegoldásnak sem” tekinthető, mert politikailag nehezen indokolható, hogy egy parlamenti képvisellel nem rendelkező párt vezetőjét bízzák meg technokrata kormány alakításával.

Az RMDSZ elnöke kedden a parlamentben kifejtette: nem tartja jó megoldásnak, hogy az államfő első körben egy technokrata kormány felállításával próbálkozzon, ráadásul olyan valaki vezetésével, aki ugyan politikus, de nincs parlamenti háttere. Elmondta, hogy Nicușor Dan egyelőre nem nevezett meg hivatalosan senkit, ezért egyelőre csak sajtóértesülésekből lehet következtetni az esetleges jelölésére. „Tomac nem keresett meg engem, nem tudom, hogy igaz-e ez az egész történet a jelöléséről” – jelentette ki.

Kérdésre válaszolva Kelemen Hunor kijelentette, hogy Tomac jelölése még vésmegoldásnak sem tekinthető, mert a nyugati demokráciákban nem látott olyat, hogy egy parlamenten kívüli párt elnöke kapjon megbízást egy technokrata kormány megalakítására. Hangsúlyozta, hogy ezzel nem Eugen Tomacot akarja minősíteni, mert adott körülmények között akár jó miniszterelnök is lehetne. „Arról van szó, hogy a jelölése politikai szempontból logikátlan, és alkotmányos szempontból sem igazán szerencsés. (...) Ha technokrata kormányon gondolkodunk, akkor technokrata miniszterelnököt kellene keresni” – magyarázta az RMDSZ elnöke.

Hozzátette, hogy ha valóban Eugen Tomac lesz a miniszterelnök-jelölt, az RMDSZ-ben megvitatják a kérdést, de jelenleg nem látja, milyen érvekkel tudná az államfő tiszteletbeli tanácsadója megszerezni támogatásukat. „Ez nem jelenti azt, hogy automatikusan ellene szavaznánk, de egy technokrata kormány most nem tudná megoldani az ország problémáit” – fogalmazott a politikus.

Kelemen úgy vélekedett, hogy egy technokrata miniszterelnök már az első komolyabb politikai vitánál elakadna, amikor egy reform finanszírozásáról kellene döntenie. Még rosszabb lenne szerinte az a forgatókönyv, amelyben a kormány vegyesen technokrata és politikai miniszterekből állna.

Kijelentette azt is, hogy ha ő lenne Románia elnöke, elsőként a Szociáldemokrata Pártnak (PSD) adna lehetőséget kormányalakításra, mivel az alkotmány logikája szerint a legtöbb mandátummal rendelkező párttal kell kezdeni. Nem az lenne a szempont, hogy a PSD megbuktatta a kormányt, hanem az, hogy jelenleg ez a párt rendelkezik a legnagyobb parlamenti frakciókkal. Ha ez a megoldás nem vezetne eredményre, a második legnagyobb parlamenti párt következne – részletezte.

A politikus nem tartja jó megoldásnak azt sem, hogy őszi ügyvivő kormány maradjon hivatalban, ha egy esetleges Tomac-kabinet nem tud többséget szerezni. Emlékeztetett arra, hogy egy ügyvivő kormány nem fogadhat el sürgősségi rendeleteket, és a parlamenti vakáció idején sem tud érdemben kormányozni. (Agerpres)

Június 5-ig lehet benyújtani a támogatási igényléseket az APIA-hoz

A Mezőgazdasági Intervenció és Kifizetési Ügynökség (APIA) emlékezteti a mezőgazdászokat, hogy a 2026-os mezőgazdasági évre szóló támogatási kérvények benyújtási határideje 2026. június 5-e.

A zsúfoltság elkerüléseért és azért, hogy a benyújtási határidőt ne lépjék át a farmerek, az APIA-központok hétvégén is fogadják a kérvényeket. Emlékeztetik az érintetteket, hogy a kérvényt és a szükséges dokumentációt az AGI online felületen kell feltölteni, az intézmény www.apia.org.ro honlapján, a <http://agi.apia.org.ro/agionline> elérhetőségen.

Az állattenyésztési támogatások esetében a gazdáknak a szakágzatnak megfelelő nyilatkozatokat is fel kell tölteniük, ez esetben az APIA-alkalmazottal közösen, előre megállapított időpontban.

Május 15-ig az országban 480.318 kérvényt regisztráltak 3.906.171 hektár földterület megművelésére. Az APIA alkalmazottai arra kérik a gazdákat, hogy tartsák be a határidőt, mert ellenkező esetben elesnek az ügynökség által biztosított támogatási keretektől – tájékoztatott az APIA-központ sajtóosztálya. (v.gy.)

Az EB szerint Románia hatékony intézkedéseket tett a túlzott költségvetési hiány korrekciója felé

Ausztria, Belgium, Finnország, Franciaország, Magyarország, Olaszország, Lengyelország, Románia és Szlovákia hatékony intézkedéseket tett a túlzott költségvetési hiány korrekciója felé, ezért esetükben nem javasolnak újabb lépéseket a túlzottdeficit-eljárás keretében – derül ki a 2026. évi európai gazdasági szemeszter tavaszi csomagjából, amelyet szerdán ismertetett az Európai Bizottság (EB).

A négyéves standard pálya helyett a hétéves kiigazítási időszakot választó tagállamok (Belgium, Németország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Ausztria, Románia és Finnország) az EB értékelése szerint általánosságban kielégítően teljesítették a reformokra és beruházásokra vonatkozó kötelezettségvállalásaikat. Románia kapcsán a jelentésben megjegyzi, hogy az ország elindította a közszféra bérezési rendszerének reformját, és várhatóan nyáron elfogadja a parlament az új közalkalmazotti bértörvényt. Az EB szerint előrelépés történt az ingatlanadó reformja, a közkiadások nyomon

követésével foglalkozó struktúra működésbe hozatala és a vállalatok finanszírozásának reformja terén is. „Az Európai Bizottság úgy véli, hogy összességében Románia kielégítően teljesítette kötelezettségvállalásait” – szögezték le.

A jelentés ajánlásokat is megfogalmaz. Egyebek mellett javasolják az országnak, hogy továbbra is tartsa be a nettó kiadások növekedési ütemére vonatkozó korlátozásokat, növelje a védelmi kiadásait, gondoskodjon arról, hogy az energiaárak emelkedésének hatásait enyhítő intézkedések ideiglenes jellegűek legyenek, tegyen további lépéseket a közpénzügyi fenntarthatóság védelméért, többek között a nyugdíjreform teljes körű végrehajtásával, és növelje az adóbeszedés hatékonyságát.

Az EB javasolja továbbá Romániának, hogy minden szinten javítsa a közigazgatás minőségét és hatékonyságát, erősítse meg az állami vállalatok vállalatirányítási keretrendszerét, és fennőntözze a környezetvédelmi infrastruktúrába, valamint a fenntartható és biztonságos közlekedésbe történő beruházásokat. (Agerpres)

ORSZÁG – VILÁG

Elkészült az észak-erdélyi autópálya Bisztraterebes–Bihar szakaszának több mint fele

Május végére elkészült az A3-as észak-erdélyi autópálya Bisztraterebes-Bihar szakaszának több mint 50 százaléka – számolt be szerdán az Országos Közúti Beruházási Társaság (CNIR). A vállalat közleménye szerint a 28,5 kilométeres szakaszon a Precon Transilvania és a Citadina 98 társulása 600 munkással és több mint 400 munkagéppel dolgozik. Az autópályaszakasz 10 kilométerén leterítették már a zúzott követ. Emellett a 18 hídból 16-nál felszerelték a gerendákat, kilenc hídon pedig lefektették a vasbeton pályamezeket, és a sztrádaszakasz 2,5 kilométerén már leterítették az első aszfaltréteget is. A Bisztraterebes–Bihar szakasz tervezési és kivitelezési szerződésének értéke 785 millió lej, a finanszírozást uniós forrásokból biztosítják. (Agerpres)

Meghosszabbították az alapélelmiszerek árréskorlátozását

Megszavazta szerdán a képviselőház mezőgazdasági bizottsága az alapélelmiszerek árréskorlátozásának meghosszabbítását az év végéig – adta hírül Facebook-oldalán Tánczos Barna ügyvivő mezőgazdasági miniszter. Bejegyzésében a tárca vezető hangsúlyozta, hogy az RMDSZ álláspontja szerint ameddig a magas infláció nyomást gyakorol a háztartásokra, addig az alapvető élelmiszerek árréskorlátozását fenn kell tartani. Ezért javaslatot tettek az intézkedés meghosszabbítására, és az alsóház mezőgazdasági bizottsága jóváhagyta, hogy június vége helyett év végéig maradjon érvényben az árréssapka. Az árréskorlátozás a következő termékekre vonatkozik: 300-500 grammos fehér kenyér, 1,5 százalékos zsírtartalmú tehéntej (1 l), tehéntejből készült telemek sajt, tehéntejből készült, 3,5 százalékos zsírtartalmú joghurt, legfeljebb 200 grammos kiszerelesben, 000-s fehér búzaliszt (1 kg), kukoricadara (1 kg), M méretű tyúktojás, napraforgóolaj (legtöbb 2 literes kiszerelesben), friss csirkehús, friss sertéshús, friss zöldség, friss gyümölcs, fehér burgonya, cukor (1 kg), 12 százalékos zsírtartalmú tejföl, vaj (legtöbb 250 grammos kiszerelesben), szilvaíz (legtöbb 350 grammos kiszerelesben). (Agerpres)

Gyengült a lej

Gyengült szerdán a román deviza az euróhoz képest: a Román Nemzeti Bank (BNR) 5,2592 lejes hivatalos árfolyamot állapított meg, ami 0,36 banis (0,07 százalékos) emelkedést jelent a kedden közölt 5,2556 lejhez képest. A román fizetőeszköz az amerikai dollárhoz képest is gyengült: a dollár árfolyama 0,31 százalékkal (1,39 banival) 4,5281 lejre nőtt a keddi 4,5142 lejről. Ezzel szemben a svájci frankhoz képest erősödött a lej: a BNR 5,7371 lejes árfolyamot közölt, szemben a keddi 5,7432 lejjel. Ez 0,11 százalékos (0,61 banis) csökkenést jelent. (Agerpres)

Trianon átka

(Folytatás az 1. oldalról)

olyan egyetemes értékekhez, amelyeket történelmünk során elértünk. Jó lenne, ha közös akaratban kifejezhetnénk, hogy lejárt az ideje az erőszakos határmódosításoknak (lásd Ukrajna), az etnikai megkülönböztetéseknek, a nacionalista szlogeneknek, és sorolhatnánk mindazt, ami még mindig mérgezi a közgondolkodást.

És észhez kell térnünk végre nekünk, magyaroknak is, határon innen és túl. Mert az igencsak szomorú, legálábbis nekünk, határon túliaknak, akik akaratunk ellenére kerültünk más országhoz, hogy még mindig vannak, akik azt osztják, hogy ki az igazi magyar, és hogy van-e értelme az „elszakadt mostohatestvéreket” felkarolni, támogatni. Még mindig azt osztják egyesek, hogy mi lett azzal a közpénzzel, amelyet egy legitim magyar kormány arra fordított, hogy fenntartsa, ápolja az egy nemzetet belüli kapcsolatot a megmaradás érdekében. Nekünk meg kellett szoknunk, el kellett fogadnunk, alkalmazkodnunk kellett ahhoz, hogy immár több mint száz éve más országban élünk együtt a többségekkel, de attól még az anyanyelvünk, a kultúránk magyar maradt. És ezt nem volt könnyű egy évszázad alatt megőrizni, ápolni. És igyekeztünk úgy élni ezzel, hogy a kapott haza kulturális értéktárát gazdagítsuk. Ennek a szimbiózisnak egyformán kellene örülnie a többségek és a kisebbségeknek. Anélkül, hogy azt osztanánk, ki volt itt először, és ki kulturáltabb a másiknál, mert a jövőnk közös kell legyen az immár száz éve átalakult határok között. Szabaduljunk már meg Trianon átkától, amely a kilátástalan történelmi álmodozás mély bugyraiban tart!

Legyen szép a szárnyalásotok!

(Folytatás az 1. oldalról)

A ballagási ünnepség hagyományosan a Keresztelő Szent János-plébánián kezdődött, majd az ősi, 115 éves iskola udvarán folytatódott. Felcsendült a Gaudemus, a végzősök az udvarra vonultak, ahol szülők, nagyszülők, iskolatársak, barátok vártak rájuk.

Dr. Tamási Zsolt igazgató ünnepi beszédében emlékeztetett arra, hogy tíz évvel ezelőtt az akkori végzősöknek azt mondta, ők jelentik a hidat a felszámolásra ítélt múlt és a reménytelj jövő között. Mert ők voltak azok, akik ott folytathatták a Rákóczi végzőseinek sorát, ahol 1948-ban mesterségesen megszakították. Az elmúlt tíz évben bebizonyosodott, hogy a történelem újra és újra próbára teszi az embert. A mostani ballagók azok, akiknek a legtovább kellett várniuk arra, hogy ismét egy önálló katolikus iskola végzőseiként búcsúzhassanak. Így ennek a generációnak a híd részévé kellett válnia, méghozzá egy hosszú és nehéz szakaszon.

– Bízom benne, hogy jók voltak a hídépítő mérnökök: tanáraitok, osztályfőnökökötök, osztályközösségetek. Bízom benne, hogy miközben együtt építettük ezt a hidat, amely végül átvezetett bennünket a túlpartra, számtalan szép emlékekkel gazdagodtatok. Úton voltatok, és úton maradtatok. Szent Pál apostol két gondolatát tolmácsolom a Filipiekhez írt levélből: Elfelejttem, ami mögöttem van, és nekilendülök annak, ami előttem van. A másik: Amit már elértünk, tartsuk meg! Ki kell tartanunk abban, amit már elértünk. Erre méltán lehetek büszkéek.

Fotó: Mezey Sarolta

De soha ne feledjétek: rákóczinak lenni egyszerre jelent büszkeséget, felelősséget és alázat. Ami előttek áll, az a mese folytatása, azé a meséé, amelynek kezdő szavaival négy évvel ezelőtt köszöntöttek benneteket. Kiálltátok a mese próbáit, most eljött az idő, hogy tovább szárnyaljatok. Bátran. Álmodjatok nagyot, és tegyetek is álmaitokért! De soha ne feledjétek ezt a fészket, amelyet őseitek építettek, az alma matert, ahonnan útnak indultok. Lépjétek ki ebből a fészkekből úgy, hogy őrizzék melegét, vigyétek magatokkal mindazt, amit itt kaptatok. Legyen szép a szárnyalásotok! Ne hagyjátok soha, hogy sorsotokról mások döntsenek. Legyetek saját jövőtök alakítói! – biztatta a diákokat az igazgató.

Fotó: Nagy Tibor

Mindenki szemében annyit értek, amennyit hajlandó megtenni értetek! És mindenki a ti szemetekben annyit ér, amennyit ti hajlandók vagytok megtenni érte! Akik benneteket körülvesznek, sokat tettek meg értetek – hangsúlyozta köszöntőbeszédében Balla Árpád, az Erdélyi Római Katolikus Státus igazgatótanácsának elnöke, aki dr. Kovács Gergely érsek nevében is a Jóisten áldását kívánta a végzősökre.

Idén három osztály végzett. Az ünnepségen díjazták a legjobb tanulókat, a díjakat az osztályfőnökök adták át. A katolikus teológiai osztályban az idei tanév első díjasa Máté Dalma Noémi lett, aki 9,52-es átlaggal végzett. A természettudomány osztályban I. díjjal András István Dénest jutalmazták, 9,81-es átlaggal, míg a társadalomtudományok osztályban Miklós Ingrid Iringót 9,80-as átlaggal, ő lett az évfolyamelső is, a négyéves átlaga 9,89.

Azon diákoknak, akik elemista koruktól a Rákóczi-közösség tagjai, hűségdíjat adtak át.

Idén, Rákóczi-év lévén, amikor Rákóczi Ferenc születésének 350. évfordulóját ünnepeljük, a Magyar Nemzeti Bank Rákóczi-emlékérmet bocsátott ki. Simon János, az iskola támogatója négy ilyen érmet adott át, három végzős diákoknak, egyet dr. Tamási Zsolt igazgatónak.

A ballagási ünnepségen Tuzson Attila iskolalelkész áldotta meg a végzősöket, akik a tanárokkal, meghívottakkal együtt nagy kört alkotva énekelték el a *Nélküled* című dalt.

Az új bértörvény tervezete ellen tiltakozik a SEDLEX

Június 4-én, csütörtökön 8–16 óra között a Pénzügyi Dolgozók Országos Szakszervezete, amely a SEDLEX Közzolgálati Dolgozók Országos Szakszervezetének tagja, és országos szinten a Pénzügyminisztérium és az Adó- és Pénzügyi Hivatal (ANAF) intézményrendszerében dolgozó 17.900 munkavállalót képvisel, munkabeszüntetést tervez. Ezzel országos szinten bizonyítani szeretnék, hogy az adóigazgatási rendszer nélkülük nem működik.

Az akciót a szakszervezeti tagok többsége kezdeményezte és támogatja. A tiltakozást az új bértörvény tervezetének rendelkezései ellen szervezik, amelynek értelmében a kormány a rendszerben dolgozók fizetését havi 2.000–4.000 lej közötti összeggel csökkentené. Szerintük egy ilyen intézkedés súlyosan veszélyezteti az adóigazgatási rendszer fenntarthatóságát, és visszaveti a szakmai elkötelezettséget egy olyan területen, amely az állam működése szempontjából alapvető jelentőségű.

A Pénzügyi Dolgozók Országos Szakszervezete kifejezetten kéri a Pénzügyminisztériummal – a román kormány nevében – megkötött megállapodás betartását, amelyben a minisztérium az alábbi kötelezettségeket vállalta:

- külön bértábla létrehozása a bértörvény keretében, és a Pénzügyminisztérium és az ANAF intézményrendszerére jellemző sajátos munkakörök bevezetése;

- sajátos szakmai státusz elfogadása, amely konkrét jogokat és kötelezettségeket határoz meg;

- megfelelő bérezés biztosítása, amely igazodik a munkakörrel járó összeférhetetlenségi szabályokhoz és a feladatok összetettségéhez, valamint hosszú távú perspektívát nyújt annak érdekében, hogy jól képzett szakembereket vonzzon a rendszerbe.

„Nem a reform ellen tiltakozunk, hanem egy igazságtalan megszorítás ellen, amely közvetlenül sérti a méltóságunkat és azt a képességünket, hogy felelősségteljesen végezhessük a munkánkat. Bízunk abban, hogy a hatóságok megértik ezt a jelzést” – hangsúlyozta a Pénzügyi Dolgozók Országos Szakszervezetének elnöke, Vasile Marica. (pálosy)

Utcára vonult a Sanitas

A Sanitas szakszervezet több ezer tagja tüntetett szerdán a kormány székhelye előtt az új bértörvény tervezete ellen, majd elindultak a parlament előtti tér felé. A vuvuzelákkal felszerelt tiltakozók olyan feliratokat tartottak a magasba, mint „Mi az emberekről gondoskodunk, nem egy kiadási tétel vagyunk” vagy „A beteg Románia veletek kezdődik”.

A szakszervezeti tagok a juttatásaik tiszteletben tartását, az ágazati létszámstop feloldását, az egyenlőtlenségek megszüntetését és valódi szociális párbeszédet követelnek a kormánytól.

A Sanitas országos tanácsa elutasította az új bértörvény tervezetét, amelyet igazságtalannak, hiányosnak, valamint az egészségügy és a szociális ellátórendszer alkalmazottai számára egyértelműen hátrányosnak tart. Álláspontja szerint a jogszabály az egészségügyi dolgozók több mint felénél a fizetések befagyasztását vagy akár csökkenését eredményezheti.

A szakszervezeti vezetők szerint a bérpótlékok csökkentése közvetlenül érintené azoknak a reáljövedelmét, akik nehéz körülmények között, váltott műszakban vagy folyamatos ügyeleti rendszerben dolgoznak, a tervezett kompenzációk pedig nem ellensúlyozzák a veszteségeket. Azt is kifogásolják, hogy a törvény nem kezeli kiegyensúlyozottan a különböző szakmai kategóriákat, újabb egyenlőtlenségeket teremt, sőt egyes munkavállalói csoportokat teljesen figyelmen kívül hagy.

A Sanitas szerint a törvénytervezet közvitára bocsátott változata jelentősen eltér attól, amiről hónapokon át egyeztettek az egészségügyi minisztériummal. A szakszervezet ezért a jogszabályjavaslat visszavonását és a tárgyalások azonnali újrakezdését követeli. (Agerpres)

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Sebestyén Mihály

Az utóbbi napok, úgy érzem, összesűrűsödtek körülöttem. A hirtelen beköszöntő nyár vagy a közvetlen és tágabb környezetben történő dolgok, események, folyamatok teszik – nem tudok csupán egyetlenegyre rámutatni. Helyszűke miatt csupán két dolgra futja lehetőségeimből.

Kezdeném azzal, hogy megtörtént az első kiruccanás, city-break. Mondjam? Természetesen Itália volt az úti cél. Lombardiában jártunk, Mantovában és Bresciában. Repülünk Bergamóban ért földet, innen aztán vonattal folytattuk utunkat. Két átszállással. Olyan rettenthetetlen utazóknak, mint nekünk, meg sem kottyant. Természetesen különböző – mondhatni gyökeresen – a kocársádi vagy tövisi átszállásoktól, melyekre az ántivilágban szoktattak jó uraink. (Itt említeném meg, hogy őszintén szorítok a szuperprofi Vitézy Dávidnak, hogy sikerüljön a magyar vasúti közlekedést átalakítania és

megreformálnia. Talán eccer nálunk is akad majd egy ilyen monomániás úriember... – erről ennyit.)

A város – Mantova Vergilius szülővárosa – már az ókorban is fontos hely volt, etruszok, latinok, longobárdok, franciák, németek vetélkedtek, uralkodtak rajta, benne, ma az UNESCO-világörökség védelme alatt áll. Három tó (mesterséges) is övezi, melyek közrefogják az óvárost – az itáliai városok minden csodálatos monumentalitásával és varázslatával. És a város közepén elragadó paloták állnak, melyek a Gonzaga hercegi család kiváló reneszánsz ízléséről, gazdagságáról árulkodnak. A vásárteret macskakövekkel borították, a tereket árkádsor szegélyezi, alatta ezernyi bolt és kisvendéglő – az árak különbözőnek étteremről étteremre –, ami kizárja látszólag a kartellezés bűnét. Nem megyek bele az olasz gazdasági kérdések taglalásába, mert nem asztalom. Inkább

Az utóbbi napok

arról regélnék, hogy a Palazzo Ducale mennyezetét és falait kiváló művészek díszítették freskókkal, köztük a leghíresebb Tommaso Masaccio, a quattrocento időszakának jelentős festője. Azt írja róla a művészettörténet, hogy rövid életű volt, mindössze huszonhét évet élt (1401–1428), „rövid pályafutása ellenére mély hatást gyakorolt más művészekre. Egyike volt az első festőknek, akik használták festményeik megkomponálásában a perspektíva tudományát. Realisztikus-naturalista stílusa nagy hatást gyakorolt kortársaira és közvetlen utódaira”. Az óváros akár egy fél nap alatt bejárható, megunhatatlan és élénk. Pünkösöd volt, a várost diák- és turistacsoportok rohanták meg, mindenütt látnivalókra éhes tömegek hullámzottak az utcákon és a tereken. Zsivaj és hangoskodás, nagy hőség, 35 fok árnyékban, mindez együttesen növelte Itália-élményünket.

Bresciáról jószerivel annyit tudtunk, hogy egy város Észak-Itáliában, és Haynau tábornok állandó jelzője a korábbi történelmi irodalomban: ő volt „a bresciai hiéna”, aki vérbe fojtotta az olasz lázadók felkelését 1849-ben. A régió (Lombardia) második legnagyobb városa, fontos ipari központ. Olaszország kulturális fővárosa volt Bergamóval együtt 2023-ban. Nagyvárosi voltát mi sem jelzi jobban, mint hogy saját földalattija (gyorsvasútja) van. Látni kell – a Wikipedia szerint – e méltatlanul mellőzött várost az idegenforgalom szemlencséből. A mi rövid ott-tartózkodásunk éppenséggel az ellenkezőjéről győzött meg.

Hazatérve aztán elborítottak a hírek, és a tegnapi este egy Nobel-díjas író – Krasznahorkai Lászlót – hallgathattunk a zsúfolásig megtelt Kultúrpalotában. Ilyen hosszú sort, mely dedikálásra várt, még nem láttam. Pedig végtelennek tűnő soraközéből a Wizz Air-gépek utasai között, beszálókártyával a kezünkben már sokszor volt részünk. (Korábbi sorállásokról most ne essék szó.)

SZERKESZTETTE: SÓFALVI SZIDÓNIA

Évről évre nő az eltűnt gyermekek száma Romániában

Május 25-e az eltűnt gyermekek világnapja, és ez az évforduló ismét rávilágít egy súlyos helyzetre: a gyermekek eltűnésének jelensége továbbra is mélyen aggasztó és folyamatosan súlyosbodó problémát jelent Romániában, amely az egész társadalom, de különösen a szülők részéről fokozott odafigyelést követel meg. A Román Rendőrség Országos Főkapitányságának (IGPR) hivatalos adatai szerint a 2025. május 20. és 2026. május 20. közötti időszakban összesen 10.566 bejelentés érkezett eltűnt kiskorúakról.

Sófalvi Szidónia

Ezt a statisztikát a Mentsétek Meg a Gyermekeket romániai szervezetének kérésére hozták nyilván-

ban 82 bejelentés érkezett 5 év alatti gyermekekről, 158 esetben 5 és 10 év közötti, 2186 esetben pedig 10 és 14 év közötti kiskorúakat kerestek. A leginkább veszé-

gyása nem szabadságot, hanem a legtöbb esetben egy kétségbeesett segélykiáltást jelent, amelyet elsőként a szülők hallhatnak meg. A szakértők azonosították a legfőbb okokat, amelyek listájának élén az otthoni problémák, köztük az erőszak különböző formái, a konfliktusok, a bántalmazás és az elhanyagolás állnak. A túlzottan tekintélyelvű szülői stílus, a családi dinamika megváltozása, vagy az egyik szülő drog- és alkoholfogyasztása szintén gyakori okként szerepel. A gyermekek jellemzően

két pályát követnek: vagy „valami elől” menekülnek egy nehéz helyzetből, vagy „valami felé” tartanak, ami vonzóbbnak tűnik a jelenleginél. A mentális egészség állapota is meghatározó, különösen a depressziós epizódokkal és öngyilkossági gondolatokkal küzdő fiatalok körében, míg a nevelőotthonokban élők gyakran a vér szerinti családdal való újragyógyítás vágya miatt szöknek el. Nem elhanyagolhatók az iskolai problémák sem, amelyek közül a leggyakoribb az iskolai zaklatás (bullying), amelyet a tanulási nehézségek, a gyakori hiányzás és a kortársak nyomása követ.

Intő jelek, amelyekre a szülőknek figyelniük kell

Egy esetleges szökés előtt a gyermekek gyakran, sokszor tudtukon kívül is, figyelmeztető jeleket küldenek a környezetük felé. Ilyen intő jel lehet a hirtelen bekövetkező visszahúzódság, a szobába való elzárkózás, vagy a korábban kedvelt tevékenységek elutasítása. A hangulatingadozások, mint a szomorúság, az ingerlékenység és a szorongás szintén odafigyelést igényelnek. Az iskolai teljesítmény romlása, az ismétlődő hiányzások, az iskolai konfliktusok, valamint az alvási vagy étkezési szokások megváltozása mind problémára utalhatnak. Gyanúra adhat okot, ha a gyermeknek ismeretlen, titkolt új barátai vannak, ha egyre több időt tölt az online térben, és a felnőtt közeledésekor hirtelen bezárja a beszélgetéseket. Emellett komolyan kell venni az olyan látszólag banális kijelentéseket is, mint a „senki sem ért meg”, vagy a „bár csak eltűnnék”. Noha ezen jelek egyike sem jelenti feltétlenül azt, hogy a gyermek szökni készül, együttes vagy tartós jelenlétük egyértelműen azt üzeni, hogy a gyermeket bántja valami, ami a szülők teljes odafigyelését igényli. Gabriela Alexandrescu, a szervezet ügyvezető elnöke szerint a gyermekek egy olyan dolog felé futnak, amit otthon nem találnak meg, ezért a szülők kötelessége, hogy az otthont egy ítélezésmentes, biztonságos és meghallgató közeggé tegyék.

A keresés nem áll meg: kampány és teendők vészhelyzetben

Május 25-én, az eltűnt gyermekek nemzetközi világnapján indult útjára az *Amikor egy gyermek eltűnik, a keresés nem áll meg* című figyelemfelkeltő kampány, amely egy nyilvános felhívás az éberségre. A kezdeményezéshez a lakosság a #BlueForHope címkével csatlakozhat a közösségi médiában, egy kék kép – a nefelejcs szimbóluma – megosztásával, amely a kollektív ígéretet jelképezi arra, hogy egyetlen eltűnt gyermeket sem felejtenek el. Ennek jegyében a bukaresti Ion Luca Caragiale Gimnázium homlokzatát is kék fénnel világítják meg. Ha a legrosszabb bekövetkezik, és egy gyermek eltűnik, a szülőknek azonnal cselekedniük kell, hiszen az első 24–48 óra kritikus fontosságú, és az idő múlásával a megtalálás esélye folyamatosan csökken. A bejelentéshez a szülőknek haladéktalanul elő kell készíteniük egy friss fényképet a gyermekről, a ruházatának pontos leírását, az utolsó ismert tartózkodási helyét és idejét, a telefonjának modelljét és számát (beleértve az aktív üzenetküldő alkalmazásokat is), a barátainak elérhetőségeit, a legutóbb váltott üzeneteket, a lehetséges úti célokat és az esetleges egészségügyi problémákat.

A kampány emlékeztet a legfontosabb segélyhívó számokra is, amelyeket vészhelyzetben érdemes észben tartani. Közvetlen veszélyhelyzet esetén a 112-es egységes segélyhívószámot kell tárcsázni. A 116-000-ás szám az eltűnt gyermekek európai vonala, amelyet Romániában a Gyermektelefon Egyesület üzemeltet, és amely a nap 24 órájában ingyenes érzelmi, pszichológiai és jogi támogatást nyújt. A 119-es egy országos, ingyenesen hívható szám a bántalmazott, elhanyagolt vagy erőszaknak kitett gyermekek számára. Emellett a Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet Gyermek Érzelmű és Viselkedési Nevelési Központja is elérhető a 0745-131-766-os telefonszámon, ahol a szervezet szakemberei pszichológiai tanácsadással és szülői oktatással nyújtanak támaszt a törekennyé vált szülő-gyermek kapcsolatok rendezésében.

nosságra, és az adatokból világosan kiderül, hogy ez a szám több mint 600-zal haladja meg az egy évvel korábban regisztrált esetek számát, míg a két évvel ezelőtti adatokhoz képest már közel 2000-rel több eltűnést jelent. Az esetek körülbelül 60 százaléka úgynevezett önkéntes távozás, amely során a gyermekek szociális otthonokból, iskolai kollégiumokból vagy a gyermekvédelmi központokból (DGASPC) szöknek el. Bár az eltűnések mintegy 97 százaléka minden évben azzal zárul, hogy a gyermekeket rövid időn belül ép-ségben megtalálják vagy hazatérnek, a szakemberek felhívják a figyelmet arra, hogy ezek a szökések komoly negatív tapasztalatok tünetei, amelyeket maximális komolysággal kell kezelni. Ha visszatekintünk a korábbi évekre, a növekvő tendencia egyértelműen kirajzolódik, hiszen 2022. áprilisa és 2023. áprilisa között 8722 bejelentést tettek, míg 2023 és 2024 áprilisa között ez a szám 9902-re emelkedett. Ami az életkori megoszlást illeti, a vizsgált időszak-

lyeztetett csoportot a 14 és 18 év közötti tinédzserek alkotják, az ő esetükben 8140 bejelentést regisztráltak. Földrajzi tekintetben a legtöbb gyermekeltűnést Bukarestben (az 1–6. kerületekben) jegyezték fel, de kiemelkedően magas volt az esetszám Bihar, Konstanca, Giurgiu és Iași megyékben is. Európai szinten évente mintegy 250.000 gyermek eltűnését jelentik be, a Missing Children Europe hálózat pedig egyre növekvő aggodalmának ad hangot az online vagy offline „grooming” (behálózás) jelensége miatt, amely jelentősen hozzájárul a szökésekhez, növelve a szexuális kizsákmányolás és az emberkereskedelem kockázatát.

A szökések hátterében meghúzódo leggyakoribb okok

A szökések megelőzésében alapvető fontosságú a kiváltó okok megértése. A jelenség egyik központi problémája, hogy a távozást gyakran tévesen az „önkéntes” szóval azonosítják, holott egy gyermek számára az otthon elha-

Nem a trauma, hanem a megmaradás története

Június 4-e minden évben különleges jelentőséggel bír a magyar nemzet számára. A nemzeti összetartozás napján nem csupán a trianoni békeszerződés aláírására emlékezünk, hanem arra is, hogy a határok változhatnak, a közösségek azonban tovább élnek. Erdélyben különösen érzékeny kérdés ez, hiszen a történelem nem pusztán könyvek lapjain létezik, hanem családi történetekben, mindennapi tapasztalatokban és generációkon át öröklődő emlékekben is.

Sófalvi Szidónia

De vajon hogyan élte meg Erdély a történelmi fordulatot? Mikor vált világossá az emberek számára, hogy egy másik ország részeként kell folytatniuk az életüket? Mennyire határozza meg ma is a mindennapokat a száz évvel ezelőtti döntés? Ezekről a kérdésekről beszélgettem Sárándi Tamás történésszel, aki kutatóként és erdélyi magyarként egyaránt jól ismeri a korszakot és annak örökségét.

– Ön szerint mi volt az a pillanat, amikor a marosvásárhelyi polgárok megértették, hogy a történelmi Magyarország határai megváltoznak, és egy másik országban folytatják az életüket?

– Szerintem sokkal korábban tudták már, hogy mi lesz ennek a döntésnek a lényege. Nyilván az, hogy pontosan melyik napon írják alá a békeszerződést, csak néhány nappal korábban dőlt el, de amikor a magyar küldöttség 1920 elején kijutott Párizsba, és egyértelművé vált, milyen döntés körvonalazódik, akkor már mindenki láthatta, hogy mi lesz a végeredmény.

Az, hogy pontosan hol húzódnak majd a határok, természetesen nem volt ismert, településekre lebontva ezt senki sem tudhatta. De hogy Erdély Romániához fog kerülni, szerintem legkésőbb akkorra világossá vált az erdélyi közvélemény számára. Éppen ezért nagyon kevés embernek jelenthetett valódi meglepetést június 4-e.

– Milyen hétköznapi sokkokat kellett a leggyorsabban megszokniuk a helyieknek az elszakadás után?

– Fontos hangsúlyozni, hogy az uralomváltás nem egyetlen pillanat volt, hanem egy hosszú folyamat. Nem 1920. június 4-én kezdődött, és nem is akkor fejeződött be. Gyakorlatilag 1918-ban indult, és nagyjából 1923-ig tartott.

Ha a mindennapi életet nézzük, akkor Marosvásárhelyen az első fontos dátum 1918. december 2-a volt, amikor a román hadsereg megjelent a városban. Az emberek ekkor találtak először román katonákkal. Akkor még nem lehetett tudni, hogy ez végleges állapot lesz-e, de azt igen, hogy valami olyan változás kezdődött el, amely a mindennapjait alapvetően befolyásolni fogja.

A közigazgatás átvétele is fokozatos volt. 1919 januárjában kinevezték az első román prefektust, később az első román polgármestert is, de a korábbi magyar közigazgatás még sokáig a helyén maradt. Egy ideig kettős közigazgatás működött: hivatalosan már román volt a polgármester, miközben az alpolgármester még magyar maradt.

A mindennapokban a leginkább az összeköttetések megszakadása jelentett problémát. A Magyarországgal való kapcsolattartás nehezebbé vált, miközben a térségben még háborús események zajlottak. A román hadsereg fokozatosan foglalta el Erdély területét, később pedig 1919-ben a román–magyar háború során egészen Budapestig jutott.

– Mennyire szorult háttérbe a magyar nyelv?

– Egy egyszerű marosvásárhelyi polgár továbbra is használhatta a magyar nyelvet. Elméletileg joga volt magyarul beadni a kérelmeit, magyarul intézni az ügyeit. Más kérdés, hogy kapott-e rá választ, és ha igen, milyen nyelven.

Fontos azonban látni, hogy Marosvásárhely ebben az időszakban túlnyomórészt ma-

Forrás: Sárándi Tamás privát archívuma

gyar lakosságú város volt. A két világháború között is körülbelül nyolcvan százalékban magyarok éltek itt. Emiatt a mindennapi életben továbbra is a magyar volt a domináns nyelv.

A sajtó, a színház, a könyvkiadás, a kulturális élet meghatározó része magyar nyelven működött. Később természetesen megjelentek román lapok, román színházak és román filmek is, de a város kulturális életét alapvetően végig a magyar nyelv határozta meg.

– Olvasott-e olyan régi vásárhelyi levelet, naplót vagy vallomást ebből az időszakból, amely szakemberként és magánemberként is mélyen megérintette Önt?

– Fekete Andor naplója volt ilyen számomra. Ő marosvásárhelyi ügyvéd volt, és a visszaemlékezéseiben leír egy 1919-es esetet, amikor berendelték a korabeli román titkosrendőrséghez.

Van egy jelenet, amelyben úgy érzi, hogy az élete is veszélybe kerülhetett. Szerintem inkább megfélemlítésről volt szó, de a történet így is nagyon megrázó. Végül sikerült megmenekülnie, bár megsebesült.

Ugyanakkor fontos látni, hogy nem ez volt az általános tapasztalat. Az uralomváltás során nem elsősorban a fizikai erőszak határozta meg az emberek életét, hanem az, hogy sokak egzisztenciája került veszélybe. Állások szűntek meg, embereket bocsátottak el, és nagyon sokaknak kellett teljesen új körülményekhez alkalmazkodniuk.

Lehet-e objektíven kutatni Trianont?

– Egy történész képes teljesen tárgyilagosan vizsgálni egy olyan eseményt, amely saját közösségének múltját is meghatározza?

– Szerintem igen. Nyilván minden történész valamilyen nézőpontból vizsgálja a múltat. A magyar történetírás más szempöngből közelíti meg, mint a román történetírás, ez természetes.

Ugyanakkor több mint száz év telt el. Az én generációm számára az, hogy erdélyi magyar kisebbségiként születtünk, egyszerűen adottság. Nincsenek bennünk olyan illúziók vagy vágyak, amelyek korábbi generációkat foglalkoztattak.

Nyilván erdélyi magyarként vizsgálom ezt a történetet, de ettől még lehet objektíven kutatni. A nagy kérdésekben ma már sokkal több az egyetértés a román és a magyar történetírás között, mint korábban.

– Gyengítette vagy inkább megerősítette a helyi magyar közösség összetartozását az elmúlt évszázad?

– Ez korszakokként változott. Marosvásárhely a két világháború között végig magyar többségű város maradt. Emiatt a magyar kultúra és a magyar nyelv továbbra is meghatározó volt.

A kommunista időszakban a város szerepe még inkább felértékelődött. Ide került az orvosi egyetem, később a színművészeti képzés, itt működtek fontos magyar kulturális intézmények és lapok.

Miközben Kolozsvár az 1950-es évekre román többségűvé vált, Marosvásárhely továbbra is az erdélyi magyarság egyik legfontosabb központja maradt. Ez jelentősen erősítette a közösségi identitást.

– Érte-e valaha személyes hátrány magyarsága miatt?

– Kirívó eset nem történt velem. Természetesen mindenkinek vannak kisebb konfliktusai vagy kellemetlen élményei. Gyerekkoromban nekem is voltak ilyen tapasztalataim, de semmi olyan, amit különösen meghatározónak neveznék.

A kisebbségi lét ugyanakkor természetesen hat az emberre. Bele lehet nőni abba a tudatba, hogy kisebbségiként élünk. De számomra ez nem jelent traumát.

Mindig olyan közegben dolgoztam, ahol román kollégáim voltak. Sokszor naponta rendszeresen beszéltem románul. Az én generációm számára az együttélés természetes.

Hogyan viszonyulnak a fiatalok Trianonhoz?

– Ön szerint mit jelent június 4-e a mai tinédzsereknek?

– Szerintem általában a történelemhez is

másként viszonyulnak, nem csak Trianonhoz. Az ő mindennapjaikat már nem történelmi traumák határozzák meg.

A digitális világ miatt sokkal könnyebben mozognak magyar nyelvi közegben. Teljes magyar kulturális tér veszi őket körül akkor is, ha Erdélyben élnek.

Ez pozitívum, mert számukra Trianon már nem trauma. Ugyanakkor van árnyoldala is. Egyre többen nem tanulnak meg megfelelően románul, és sokan nem Erdélyben képzelik el a jövőjüket. Egyre többen mennek Nyugat-Európába.

– Túl vagyunk már a történelmi traumán, vagy a mai napig ebből a sebből táplálkozik a Kárpát-medencei magyar identitás?

– Szerintem túl vagyunk már rajta. A kisebbségi lét természetesen meghatározza a mindennapokat, de ez már nem trauma.

Lehet teljes életet élni Erdélyben erdélyi magyarként. Vannak sajátosságai és nehézségei ennek a helyzetnek, de nem ezek határozzák meg az emberek mindennapjait.

Szerintem a következő évtizedek legfontosabb kérdése nem Trianon lesz, hanem a népességfogyás. Az erdélyi magyarság létszáma folyamatosan csökken, és ez egyre nagyobb kihívást jelent majd a közösség számára.

– Ha ötven év múlva egy történész megírja a vásárhelyi magyarság mai fejezetét, Ön szerint az a lassú beolvadásról vagy a sikeres megmaradásról fog szólni?

– Ezt alapvetően az illető történész habitusa dönti majd el, hogy milyen szempöngből vizsgálja majd a dolgokat.

Lehet azt mondani, hogy fantasztikus teljesítmény, hogy több mint százévi kisebbségi lét után még mindig itt vagyunk, és még mindig közel egymillió magyar él Erdélyben. Ez valóban sikertörténet.

De lehet azt is hangsúlyozni, hogy a közösségi létszáma folyamatosan csökken, és ez a folyamat valószínűleg nem fordítható vissza. A kérdés az lesz, hogy a történész a félig tele vagy a félig üres poharat akarja-e megmutatni.

A nemzeti összetartozás napján talán ez a gondolat foglalja össze legjobban a beszélgetés tanulságát. Száz évvel Trianon után az erdélyi magyarság története már nem kizárólag a veszteségekről szól. Ugyanúgy szól a megmaradásról, az alkalmazkodásról és arról a közösségi erőről, amely lehetővé tette, hogy egy évszázad múltán is élő közösség legyen az erdélyi magyarság.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

OROSZ SALÁTA

Az orosz salátához megtisztítok kb. 5 közepes murkot, 3 petrezselyemgyökeret, egy kisebb zellert és 4-5 közepes krumplit. Apró kockákra vágom, enyhén sós vízben puhára főzöm, majd leszűröm, és teljesen kihűtöm.

Közben felaprítok 5-6 savanyú uborkát, hozzáadok egy kis üveg lecsepegtetett zöldborsót és 2 keményre főtt tojást, apróra vágva. A kihűlt zöldségekkel összekeverem. 20 dkg főtt csirkehúst és pulykasonkát is tetszés szerint felkockázok.

A mártáshoz 25 dkg majonézt elkeverek 2 dl tejjel, 1 teáskanál mustárral, egy csipet sóval, kevés őrölt borszal és egy kiskanál cukorral. Ráöntöm a zöldségekre, óvatosan összeforgatom, majd néhány órára hűtőbe teszem, hogy az ízek jól összeérjenek. Tálalás előtt még megkóstolom, és ha szükséges, egy kevés sóval vagy mustárral igazítok rajta.

CSOKIS BROWNIE EPERDARABOKKAL

20 dkg vajat felolvasztok, majd elkeverek benne 20 dkg étcsokoládét. Hozzáadok 18 dkg cukrot, 3 tojást és 12 dkg lisztet. Beleteszek 2 dkg cukrozatlan kakaóport és egy csipet sót. Óvatosan beleforgatok 20 dkg felkockázott epret. A masszát sütőpapírral bélelt tepsibe simítom, majd 180 fokon körülbelül 25-30 perc alatt megsütöm. Teljesen kihűtöm.

A krémhez 25 dkg mascarpone-t kikeverek 5 dkg porcukorral és 1 dl habtejszínnel. A kihűlt brownie tetejére kenem, majd 15 dkg apróra vágott eperrel díszítem. Hűtőben legalább egy órát pihentetem, utána szeletelem fel. A tetejét eperdarabokkal díszítem.

SZEMES-ZÖLDPASZULY LEVES FÜSTÖLT KACSAMELLEL

30 dkg szemes paszulyt előző este beáztatok. Másnap 20 dkg füstölt kacsamellet felkockázok, 1 nagy fej hagymát kevés olajon megpirítok. Hozzáadok 10 dkg murkot (két

darab), 5 dkg petrezselyemgyökeret (egy darab) és 10 dkg zellert, majd felöntöm kb. 4 liter vízzel. Amikor a szemes paszuly félig megpuhult, hozzáadok 40 dkg zöldborsolyt, két gerezd fokhagymát, sót és borsot ízlés szerint. Puhára főzöm.

Vékony rántást készítek 2 dkg lisztből és kevés olajból, megszórom 1 ek. pirospaprikával, felengedem a leves levélével, majd visszaöntöm. Hozzáadok 1 dl főzőtejszínt, még néhány percig forralom. Friss petrezselyemzölddel megszórom, a tejfölt pedig mindenki a saját tányérjába teszi tálaláskor.

KACSARILETTE KENYÉRRE KENVE

50 dkg kacsacombot lassan megsütök 10 dkg kacsaszírral, két gerezd fokhagymával és kevés sóval, borszal. Amikor teljesen omlós, villával szálaira szedem, majd összekeverem a megmaradt kacsaszírral. Hagyom jól kihűlni, hogy krémes, kenhető legyen. Friss vagy pirított kenyérra kenem, a tetejére lehetünk zöldborsolyt, paradicsomot, kaptot. Tálalhatunk néhány szem áfonyát is mellé.

Jó étvágyat kívánok!

Gyereknap régen és most – Két generáció mesél a tökéletes gyereknapról

A gyermekkor varázsa örök. Bár a világ sokat változott, a játék és az öröm iránti vágy ma is szorosan összeköti a generációkat. Keresztesi Viktor Bencét, egy hatéves kislányt, valamint egy ötvenes éveiben járó nőt, Gyéresi Júliát kérdeztem arról, mit is jelent számukra ez az ünnep. A válaszaikból egy végtelenül kedves és elgondolkodtató időutazás rajzolódik ki.

Sófalvi Szidónia

Bence röviden és lényegretörően foglalja össze azt, hogy számára mit jelent június elseje: „A gyereknap nagyon jó, mert lehet játszani, kapunk finomságokat, és sok móka van.” Júlia a saját legelső élményeit felidézve egy sokkal egyszerűbb, mégis egy életre meghatározó pillanatot hoz vissza a múltból: „Süt a nap, és azt mondja nagyapám, hogy gyereknap van, kaphatok cukorkát.”

A régi időkben az ünnep fókuszában leginkább a természet közelsége és az apró csodák álltak. „Amikor én gyerek voltam, nem volt akkor választható, mint manapság. Ami szép színes volt, az vonzott minket” – meséli Júlia, aki felidézte, hogy gyerekként különösen szeretett a Somostetőre járni, ahol a legnagyobb boldogságot a simlábda és a vattacukor jelentette. A '70-es, '80-as években az ünnepeléshez elengedhetetlen volt a családi kirándulás a fehér Daciával.

„A lényeg az volt, hogy legyen víz a közelünkben, akár tó, akár patak. Imádtunk pancsolni!” – teszi hozzá. Ezzel szemben Bence mai ünnepelése már modernebb keretek között zajlik: „Nagyon jól telt. Elmentünk a városba, kaptam édességet, játékot.” Ha ő tervezhetné meg a tökéletes gyereknapot, a programja listáján a barátokkal való ugrólóvárázás, a fagyizás és az esti családi közös mesénél szerepelne.

A legnagyobb szakadék a két korszak között a felgyorsult mindennapokban és a tech-

Forrás: Gyéresi Júlia Facebook-oldala

nológia állandó jelenlétében mutatkozik meg. Bence őszintén mondja, hogy szerinte korosztályát a modern eszközök és a hagyományos játékok egyaránt vonzzák. Kérdésemre, hogy minek örülne egy gyerek napjaiban, a következőt válaszolta: „Szerintem a játékok-

nak is, meg a telefonnak is. És nagyon örülnék egy új legónak.”

Érdekes módon a kislány nagyon is reálisan látja a múltat. Arra a kérdésre, hogy szerinte mit csináltak a gyerekek régebben okostelefon nélkül, így válaszolt: „Labdázunk, fogócskázunk, bicikliztünk, és sokat voltunk kint. Biztos akkor is ettek sütit.” Júlia pontosan ezt az önfeledt, szabadba vágyó mozgást hiányolja manapság, rámutatva, hogy a mai gyerekek már nem játszanak annyit önfeledten a szabadban. Bár fantáziájuk van, gyakran nem kapják meg a szükséges odafigyelést a rohanó felnőttektől, ami pedig elengedhetetlen lenne az egészséges idegrendszeri és lelki fejlődésükhöz.

A kütyük világában élünk, de a gyerekek figyelmét ma is le lehet kötni. Júlia a nyári színjátszó táborában azt tapasztalja, hogy a mai fiatalok mindenféle hiányérzet nélkül teszik le a telefont, ha megfelelő impulzusok érik őket: „Ha sok új impulzus éri a gyereket, ha figyelnek rá, akkor a játékban feloldódva megéli a flow-élményt.” Úgy véli, a manapság felhalmozott drága ajándékok sokszor csak egyfajta szülői büntudat-elleplezésnek jelennek meg a családokban, amikor az anyagi javakat próbálják adni valós együttlétek, mély beszélgetések, közös játék helyett.

Ezt a gondolatot gyönyörűen támasztja alá Bence válasza is, aki szerint a legértékesebb dolog mégiscsak a közösen eltöltött idő. Amikor arról kérdeztem, mit tenne, ha visszapülhetne az időben, és a gyerekkori nagyszüleivel lehetne, azt válaszolta, hogy legszívesebben bújóskazna és fogócskazna velük. Így szeretné testközelből is megélni és átélteni, hogy milyen egyedi játékokkal játszottak régen az udvarokon.

Hiába változtak az évtizedek és az eszközeink, egy dolog a Somostető fái alatti golyózástól a mai modern ugrólóvárákig teljesen állandó maradt. Júlia ezt az örök igazságot így fogalmazza meg:

„Minden gyermekben ott él a vágy, hogy kapcsolódhasson másokhoz, hogy szeressék, hogy megöleljék, hogy bízzanak benne, hogy értékesnek tartsák.”

Forrás: Dobos Kriszta privát archívuma

Mérgeskígyó-harapás

Mi a teendő?

A Maros Megyei Hegyimentő Szolgálat közleményben hívja fel a természetjárók figyelmét arra, hogy a melegebb idő beköszöntével egyre gyakrabban találkozhatunk kígyókkal a hegyvidéken, sokszor olyan helyeken is, ahol nem számítunk rájuk. Azt is elmondták, mi a teendő, ha mérgeskígyó-harapást szenvedünk.

Szeredai Vivien

Mint írták, Romániában az egyetlen mérgeskígyó-faj a vipera, ami a Kárpátokban akár magasabb tengerszint feletti vidéken is előfordulhat. A kígyók általában nem agresszívek, rendszerint csak akkor támadnak, ha meglepik, megfogják vagy provokálják őket, esetleg rájuk lépnek, éppen ezért fontos, hogy odafigyeljünk a környezetünkre.

Megelőzőképpen, ha túrázni indulunk, viseljük bakancsot és hosszú nadrágot, főleg akkor, ha köves, bokros, füves terepen járunk. A növényzet ellenőrzésére használjunk túrabotot vagy hosszabb botot, ne mozdítsunk el köveket, farönköket vagy kőlapokat anélkül, hogy előtte ellenőriznénk a helyet, és semmiképpen se ülünk le közvetlenül a földre előzetes ellenőrzés nélkül. Ha kígyót látunk, ne közelítsük meg, ne piszkáljuk, ne próbáljuk megfogni. Ha a kígyó nagyon közel van hozzánk, maradjunk nyugodtak, kerüljük a hirtelen mozdulatokat, és hagyjuk, hogy eltávolodjon.

Viperamarás esetén azonnal hívjuk

a 112-es segélyhívó számot, és adjuk meg a pontos helyszínt. Ha a harapás hegyvidéki környezetben történt, értesíthető a Salvamont országos diszpécser szolgálatára is a 0725-826-668-as telefonszámon. Rendkívül fontos, hogy a sérült maradjon nyugodt, és ne mozogjon. Helyezzük őt biztonságos, árnyékos helyre, lehetőség szerint fekvő helyzetbe. Az érintett végtagot rögzítsük, és tartsuk lehetőleg a szív szintje alatt. Vegyük le róla a gyűrűt, órát, karkötőt vagy szoros ruhadarabot, mert a végtag megduzzadhat. A sérültet csak úgy szállítsuk, hogy közben ne végezzen fizikai erőfeszítést, és csak akkor, ha ezzel valóban gyorsabban jut orvosi ellátáshoz.

A mérget semmiképp sem szabad szájjal kiszívni, a sebet pedig nem szabad felválni vagy kiegészíteni, és nem szabad jeget tenni rá. Nem szabad érszorítót alkalmazni. A sérülttel ne itassunk alkoholt, kávét vagy energiatalt, és nem szabad őt gyalogoltatni sem, ha viperamarást gyanítunk. A viperamarás jellegzetes tünetei közé tartozik a két, egymáshoz közeli apró szúrásnyom, az erős fájdalom a marás helyén, illetve duzzanat az érintett testrészen. Emellett jelentkezhethet hányinger, hányás, erős izzadás, szédülés, látászavar, légzési nehézség, gyengeség, zavartság vagy félfaj állapot is.

A Maros Megyei Hegyimentő Szolgálat képviselői a közleményben kiemelik, hogy a hegyvidéken a veszélyek bármikor megjelenhetnek, ezért óvatosságra és felelősségteljes viselkedésre intik a természetjárókat.

A serdülők főbb problémái

A World Vision Románia által megkérdezett tinédzserek közel negyede azt mondja, hogy a felnőttek ritkán vagy szinte soha nem hallgatják meg őket – derül ki szervezet gyermeknap alkalmából végzett felméréséből.

A 613, 15 és 18 év közötti, többségükben vidéki területeken élő fiatal megkérdezésével végzett tanulmány azt mutatja, hogy a szorongást és az érzelmi problémákat tekintik generációjuk legnagyobb kihívásának; ezt a válaszadók 30,8 százaléka állította.

Az iskola által gyakorolt nyomást a válaszadók 20,2 százaléka, a telefon- és közösségimédia-függőséget pedig 18,1 százalékuk említette.

A válaszadók 45,7 százalékának a vizsgák és a jövő kérdése jelenti a legfőbb stresszforrást, 31,8 százalékának pedig az iskola és a házi feladatok. A pénzühiányt a tinédzserek 11,6 százaléka, a családon belüli problémákat 3,9 százaléka, a magányérzést a 3,3 százaléka említette stresszforrásként.

Arra a kérdésre, hogy mi teszi őket a legboldogabbá a mindennapi életükben, a tinédzserek főként a családdal töltött időt (40,3 százalék) és a barátokkal töltött időt (31,6 százalék) nevezték meg. A sport és a hobbi a válaszadók 12,4 százalék számára fontos, míg a telefon, a közösségi médiát és a játékokat csak a tinédzserek 6,2 százaléka említette. Az iskolai sikerek a válaszadók mindössze 5,2 százalékát teszik boldoggá.

Ha csak egyetlen dolgot változtathatnának meg a romániai gyermekek és serdülők életében, a válaszadók 26,8 százaléka csökkentené az iskolai nyomást, 24,8 százalék több lehetőséget szeretne a jövőben, 23,8 százalék pedig több érzelmi támogatást kér. További 8,8 százalék több tevékenységet és közösségi teret szeretne a fiatalok számára, 7,7 százalék több időt szeretne a családdal tölteni, 6,9 százalék pedig kevesebb zaklatást szeretne.

A romániai tinédzserek legnagyobb problémáiként a szorongás és az iskolai nyomás mellett a válaszadók 11,6 százaléka a pénzühiányt, 8,6 százaléka pedig a lehetőségek hiányát jelölte meg. A tinédzserek a kiszolgáltatottságot már nem csak gazdaságilag, hanem érzelmileg és kapcsolatilag is definiálják. A fiatalok szorongásról, teljesítménykényszerrel, zaklatásról, magányról, bizonytalanságról, valamint a felnőttekkel és intézményekkel való párbeszéd hiányáról beszélnek.

– A gyermekek és serdülők egyre inkább azt mondják nekünk, hogy nemcsak védelemre vágnak, hanem arra is, hogy meghallgassák őket. Gyakran úgy érzékelik, hogy az iskola, a család és az intézmények egyoldalúan kommunikálnak, nem vonják be őket a párbeszédbe, és ez a generációs szakadék az intézményekbe vetett bizalom csökkenéséhez vezethet, amit a digitális nyomás, a félretájékoztatás és az állandó online kitettség csak fokoz. Ezért a serdülőkre irányuló közpolitikáknak és programoknak hangsúlyozniuk kell a mentális egészséget, az érzelmi támogatást, az online és offline zaklatás elleni küzdelmet, a gyermekek valódi részvételét a párbeszédben, valamint a rugalmasabb, a készségekre és a személyes fejlődésre orientált oktatást’ – idézi hétfői közleményében a World Vision Románia a szervezet vezérigazgatóját, Mihaela Nabärt. (Agerpres)

Fotó: Sófalvi Szidónia

		1.	ISKOLA ALSÓ TAGOZATA	FÉRFINÉV (FEBR. 25.)	MEGSZÓLÍTÁS SZÓFAJ	VIRÁGTARTÓ ÉTLEN KÉSI!	ÉPÍTŐ-ANYAG	NÉMET KENYÉR	FÉL TÍZI A TABLÓ TARTALMA!	SPANYOL ÉS PORTUGÁL AUTÓJEL	LASSÍTVÁ (ZENE, OLASZ RÓV.)	FOLYADÉK AZ ÖLT TESTVÉRE	A MONDAT ATOMJA	BESZEGI!	ORIÁSTÓ
Johann Mattheson német zeneszerző jó tanácsát idézzük a fősorokban.		L													T
	LEVEGŐ				BALKÁNI NÉP				ITAL (ARGÓ)			MUZSIKA SZINTÉN			
	NAGY SZÁM TÖMEGESEN PUSZTÍT				FOLYÓ (SPANYOL)	KUKORICA-ITAL			LATIN ÉN	HÁROM-TAGÚ				A GARAT HATÁRAI	
						VÉRTANUK VÁROSA				FINOMMŰ-SZERÉSZ				LEMEZ-SZERŰ	
					A PIAC PIACA!		ODA-VISSZA FÉRFINÉV		MENJ! (ANGOL)		LATIN CSONT		SÉRÜLÉS		
					FŰSZER-NÖVÉNY		FÖLDET FORGAT		MEGTEHETI		BEFORR!		OLASZ FOLYÓ		
	ANTIK				AZ ISZLÁM KÖNYVE			ÖREG DŰH				BECÉZETT PIROSKA			
					NEM MEGY EL							KEVÉS VAN BELŐLE			
	A SZABAD-BAN				MOST MAGATOK	AZ ARZÉN VEGYJELE		DURVA MEGSZÓLÍTÁS		SODRÁS		DÜLEDEK			FÉLSZI!
						NÁLA LEN-TEBBRŐL		MAGAD		FELBOMLIK A CSAPAT		MINT BENT!			LÓKÖRÖM
	KÉZZEL JELEZ				RAGAD		TIPOR				RÓMAI 2		ÖREG BÁCSI		
					ELŐADÓ PEDAGÓGUS		KÖRBE-MOZZGAT				TÖRÖK POLITIKUS (XIX. SZ.)		A FÍOK TARTALMA!		
	GÉSA!				OSZTRÁK RÉGIÓ		KUTAT				ELLEN (LATIN)			ODA-VISSZA NŐI NÉV	
					KIS FOLYÓ		ERŐGÉP				AHOGY			MINDENNEK A LÉLKE	
	DOHÁNYZÓ-ESZKÖZ TILTÓSZÓ				ZAMAT			GYÜMÖL-CSÖT SZÁRIT				FOLYADÉK A SZÁJBAN			
					EBLAK			CSAK FÉLIG!				GÉPKOCSI (RÓV.)			
						UDVARIAS FÉRFI			GÖRÖG BETŰ				PÁRATLAN ELADÓ!		
						ÚJ-GUINEAI NÉP			ÁTÖLEL				SZÁJBAN APRIT		
	ELLÁT, IDEGEN SZÓVAL				FOLYÓCSKA SZÜKSÉGES			BANDA, KIS CSAPAT					NÉMA RÉNI!		EGYESI!
								LATIN TENGER					ANGOL IDŐ		ELEVENEN
	FONTOS GAZDASÁGI ÁGAZAT				KIPLING KÍGYÓJA	FRANCIA ARANY		EZ VAN MOST		NOBELIUM VEGYJELE		AMADÉ... (GRÓF)			
					TIROL OLTALANI!	REG ÉS... (ARANY)		HÍM ÁLLAT		NEM MOZOG		PÁRBAJO-ZIK			SZILAJ
	CSUK ÉS... (GAJDAR)				FÖLDRE DÖNT		HAVER					ERŐSEN DERŰS		RÓMAI 55	
					JAPÁN DRÁMA		PÁRT!					MELEGSÉG		MAGAM	
	AZ ARGON VEGYJELE				EGYIPTOM FOLYÓJA		MINDENT LESZED				AZ EGYIK NEM			AZ ELSŐ NŐ	
					KILO (RÓV.)		NULLA				A KÁLIUM VEGYJELE			TONNA (RÓV.)	
	L.N.J.														GY

Május 28-i rejtvényünk megfejtése: **Tisztelni kell a régieket, de nem szabad elfeledni, hogy ők is emberek voltak.**

Csíkfalva visszalépne a dobogóra

Gligror Róbert László

Némileg a papírforma érvényesült múlt vasárnap a Maros megyei labdarúgó 5. liga 1. csoportjában, így az utolsó fordulóban már csak az a kérdés, ki lép fel a dobogó harmadik helyére.

Csíkfalva Jeddét fogadta hazai közönség előtt a hétvégi, utolsó előtti fordulóban, és a vendégek megvénnyodott játékoskerete miatt nemcsak reménykedett a győzelemben, de meg is dolgozott érte, hiszen számára a dobogón végzés a cél.

A mérkőzés kezdettől hazai fölényrel folyt, és az első tíz perc után a helyzetek is megsokasodtak a jéddi kapu előtt: Hanesz egy levett labdát nem tudott közelről belőni, Lakó és Máthé közelről egyaránt a kapu mellé fejték a játékszert, míg Mihály lövését hártotta a vendégkapus. A 19. percben viszont megtört a jég, Máthé közelről juttatta a labdát a vendégek kapujába (1-0), majd mindjárt ugyanő lépett ki, de Hărăstășan fűrgébb volt nála. A hazaiak ostromait nehezen hártották a vendégek, Bucsa üres kapura tartó labdáját még sikerült menteniük a védőknek, de a sarokrúgást követően

Fotó: Gligror Róbert-László

Keresztes tolt a hosszú sarokba a labdát (2-0). A folytatásban a hazaiak részéről Lakó a kapu mellé gurított, Hanesz lövését parádésan hártotta Hărăstășan, míg a túldoldalon Fodor gyenge lövéssel válaszolt, Magyar pedig kétszer tornáztatta meg a hazai kapuban Moldovánt. Gólt azonban a hazaiak szereztek, szünet előtt az egyedül kiugró Bucsa gurította a vendégek hálójába (3-0).

A második játékrész is rögtön hazai góllal kezdődött, ismét Bucsa ugrott ki a jéddi védők közül, és begurított (4-0), s miután Hanesz bea-

dását Mihály kihagyta, hamarosan ismét sikerült megzörrenteni a jéddiek hálóját, Bucsa használta ki a vendégvédelem hibáját, hogy növelje csapata előnyét (5-0). A hajrában még próbálkoztak a hazaiak, de Hanesz és Papp távoli lövései elkerülték a kaput, az egyedül maradt Török pedig a kapufát találta el, majd tiszta helyzetből kapu mellé lött, míg a vendégek már nem tudtak veszélyes helyzetet kidolgozni.

Győzelmével Csíkfalva előlépett a harmadik helyre, kihasználva, hogy közvetlen üldözője, Déda

Jegyzőkönyv

5. liga, 1. csoport, 21. forduló: Csíkfalva – Jedd 5-0 (3-0).

Csíkfalva, falusi sportpálya, napsütés, jó játékkörülmények, mintegy 100 néző. Vezette: Mocanu Andrei, Iakab Răzvan, Imre Roland. Ellenőr: Rațiu Petru (mindannyian Marosvásárhelyről).

Csíkfalva: Moldován – Incze, Kis (74. Bakó), Keresztes, Ambrus, Fazakas (69. Papp), Hanesz, Mihály (74. Tóth), Lakó (69. Török), Máthé (46. Csizmadia), Bucsa.

Jedd: Hărăstășan – Baltesz, Magyar, Creț, Nagy Z., Trifan, Bányai (57. Ilyés), Nagy R., Lăcătoș, Olariu, Fodor (74. Lengyel).

Gólszerzők: Máthé (19.), Keresztes (26.), Bucsa (45., 47., 60.).

Sárga lap: Fazakas, Lakó, illetve Lăcătoș.

Eredményjelző

* 4. liga, II. értékcsoport, 17. forduló: Mezőgerebenes – Nyáradkarácsoni Szikra 1-2, Mezőzáh – Kerelőszentpál 5-3, Alsóidecs – Görénysoákna 0-5, Gernyeszeg – Mezőceked 0-3 (játék nélkül), Bátos – Mezőpogocsa 5-0. Az élcsoporthoz: 1. Mezőgerebenes 41 pont, 2. Mezőceked 35, 3. Nyáradkarácsoni Szikra 33, 4. Bátos 33.

* 5. liga, 1. csoport, 21. forduló: Sáromberke – Gyulakuta 1-2, Somosd – Nyáradgálfalva 4-2, Nyáradkarácson – Nyáradmagyaros 1-1, Déda – Harasztkerék 2-5, Csíkfalva – Jedd 5-0, Mezőszentmárton – Lövér 6-1. Az élcsoporthoz: Harasztkerék 60 pont, Somosd 50. Csíkfalva 39.

* 5. liga, 2. csoport, 21. forduló: Csittszentiván – Vámosgálfalva 1-5, Magyarsáros – Cintos 3-0 (játék nélkül), Egrestő – Désfalva 1-9, Gerendkeresztúr – Harangláb 2-7, Harcő – Szászbogács 14-2. Az élcsoporthoz: Harangláb 53 pont, Désfalva 39, Magyarsáros 37.

hazai pályán vereséget szenvedett az éllovas Harasztkeréktől, de mivel a két csapat között csak egyetlen pont a különbség, az utolsó fordulóban dől el, hogy melyikük végez a dobogó harmadik fokán, hiszen mind-

ketten idegenben lépnek pályára: Csíkfalva éppen az éllovashoz látogat, míg Dédának elméletileg könnyebb dolga lesz, ugyanis a később felébredő Nyáradmagyaros otthonába utazik.

Hagi bemutatkozó meccse döntetlennel zárult Grúziában

A román labdarúgó-válogatott 1-1-es döntetlent játszott Grúziával kedden este Tbilisiziben, a Miheil Meshi Stadionban rendezett barátságos mérkőzésen, amely Gheorghe Hagi második szövetségi kapitányi időszakának első találkozója volt.

A hazaiak aktívan kezdték az összecsapást, többet bírtokolták a labdát, és már az első félidőben megszerezhették volna a vezetést. A hazaiak kapusa, Giorgi Mamardashvili kétszer is hibázott, ám előbb Florinel Coman próbálkozását blokkolta Guram Kašia, majd Ianis Hagi helyzeténél Luka Lochoshvili mentett a gólvonal előtt.

Ezután a grúzok fokozatosan átvették az irányítást, Giorgi Kochorashvili és Budu Zivzivadze is

veszélyeztetett, de a szünetig nem született gól. A 44. percben Radu Drăgușin kulcsfontosságú mentéssel akadályozta meg Giorgi Kvilitaiát a gólszerzésben.

Ami késett azonban, nem múltott: közvetlenül a szünet után (a 46. percen), Aioani hibáját kihasználva (a román kapus kiejtette a labdát a kezéből) Kvilitaia a hálóba továbbított és ezzel előnyhöz juttatta a grúz csapatot. A házigazda hamar növelhette volna előnyét, de Zivzivadze hat méterről föllőlt. Kétfólos főr helyett jött az egyenlítő találat: az 55. percen, Screciu pontos beadása után Louis Munteanu pompásan fejt a hálóba a Liverpool-kapus Mamardashvili fölé.

A folytatásban a grúz válogatott

volt a veszélyesebb, Otar Kiteishvili lövését Hindrich Ottó védte, Giorgi Kvernadze pedig jó helyzetből hibázott. A ráadásban Irakli Egoian próbálkozása került el a román kaput.

A mérkőzés különlegessége volt, hogy négy játékos – Hindrich, Matei Ilie, Borza és David Matei – most mutatkozott be a román válogatottban. A találkozó alkalmával ugyanakkor elbúcsúztatták a 38 éves Guram Kašiat, aki 129. alkalommal lépett pályára a grúz nemzeti csapatban.

Románia a következő felkészülési mérkőzését június 6-án játsza Wales ellen, a bukaresti Steaua Stadionban.

A Finnország és Kazahsztán elleni mérkőzésekre készül a magyar válogatott

Több játékos is nyilatkozott a sajtónak a magyar labdarúgó-válogatott soron következő felkészülési mérkőzése előtt, Telkiben: Tóth Balázs arról beszélt, mit jelent számára, hogy első számú kapusként kap bizalmat Marco Rossi szövetségi kapitánytól, Gruber Zsombor az újabb válogatott szereplés lehetőségét méltatta, míg az újoncok – köztük Pécsi Ármint és Szendrei Norbert – a bemutatkozás és a beilleszkedés tapasztalatait osztották meg a közvéleménnyel.

Tóth Balázs megítélésnek nevezte, hogy Rossi már első számú hálóőrként számít rá a válogatottban a Finnország és Kazahsztán elleni felkészülési meccsek előtt. Az angol másodosztályú Blackburn Rovers 28 éves kapusa hangsúlyozta, hogy bár bízik a helyében, soha nem tekinti azt biztosnak, és szeretné segíteni fiatal posztársait, köztük a Liverpoolhoz tartozó Pécsi Ármint és a Spanyolországban védő Yaakobishvili Áront is.

A rutinosabb Tóth kitért arra is, hogy a mögötte álló idény után mexikói pihenéssel próbált regenerálódni, és bár csapattársai a Blackburnnél az év legjobbjanak választották, saját teljesítményével nem volt maradéktalanul elégedett, szerinte még van benne fejlődési lehetőség.

A kerethez először meghívott Szendrei Norbert (Zalaegerszeg) elmondta, örül a kapitány bizalmának, és célja, hogy felszabadultan teljesítsen az edzéseken. Hozzátette, vegyes érzésekkel zárta klubidényét a Magyar Kupa-döntő elvesztése és a bajnoki helyezés miatt, de a válogatottnál ezek gyorsan háttérbe szorultak.

Szintén újoncként szerepel a keretben a 21 éves Pécsi Ármint, aki szerint első liverpooli idényében minden játéklemben fejlődött, és a válogatottnál is igyekszik tanulni tapasztaltabb társaitól. Elmondta, hogy a nemzeti csapat légköre pontosan olyan, mint amilyennek korábban hallotta: befogadó és segítőkész.

A fiatal támadó, Gruber Zsombor is megszólalt, aki a klubjánál, a Ferencvárosnál zajló edzőváltásról nem kívánt részletesen beszélni, de kiemelte, hogy sokat köszönhet a távozó Robbie Keane-nek, és örül, hogy ismét a válogatottban szerepelhet.

A magyar válogatott június 5-én a Puskás Arénában Finnországot fogadja, majd június 9-én Debrecenben Kazahsztán ellen lép pályára felkészülési mérkőzésen.

Vitális Milán külföldre vágyik

Vitális Milán külföldre igazolna a nyáron, menedzsere szerint az ETO FC Győr középpályása Európában, lehetőleg az öt topliga valamelyikében folytatná pályafutását. A játékos menedzsere, Filipovics Vladan az M1 televíziónak elmondta, a 24 éves játékos mögött erős idény áll, amelynek során válogatott meghívót is kapott, és a klubbal együtt korábban már több lehetséges átigazolási opciót is mérlegeltek. Hozzátette, hogy januárban végül úgy döntöttek, a nyarat megvárják, hogy Vitális a Győrrel minél jobb eredményeket érjen el. A menedzser szerint már most is több érdeklődő klub jelentkezett, és pozitív visszajelzések érkeztek a játékos teljesítményéről. A végső klubváltáshoz azonban olyan ajánlat szükséges, amely a játékosnak és az ETO-nak is megfelel.

Szalai Attila maradna Lengyelországban

Szalai Attila nem zárkózik el attól, hogy a következő idényben is a lengyel élvonalban szereplő Pogon Szczecin játékosa maradjon, bár továbbra is a Hoffenheimhez kóti a szerződése. A magyar válogatott védő elmondta, hogy elégedett a tavaszi szezonjával, mivel csak kisebb sérülés miatt hagyott ki két mérkőzést, és a csapatban stabilan kezdőként szerepelt. Hozzátette, hogy pályafutása során több kölcsönadás is szerepelt, de most hosszabb távú megoldásban gondolkodik. A 28 éves hávéd szerint menedzsere egyeztet a Hoffenheim vezetésével, a jövője ugyanakkor még bizonytalan, és több forgatókönyv is lehetséges. Szalai kiemelte, hogy célja visszakérülni a válogatottba, és már egyeztetett Marco Rossi szövetségi kapitánnyal is a visszatérés feltételeiről.

Fotó: a grúz labdarúgó-válogatott közösségi oldala

A magyar labdarúgó-válogatott edzése az MLSZ Telki Edzőközpontjában

Fotó: MTI/Illyés Tibor

Nobel-díjas író a Kultúrpalotában

Krasznahorkai László Marosvásárhelyen

Az év kiemelkedő kulturális eseménye Krasznahorkai László 2025-ös Nobel-díjas író szerzői estje, amelynek szervezői a Marosvásárhelyi Kulturális, Művészeti és Szabadidőközpont és az EMKE Maros megyei szervezete voltak. Az esemény szakmai partnere a Látó szépirodalmi folyóirat, támogatói a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal, a Kaufland Románia és a zsidvei borászat. Az esemény zsűfólásig megtöltötte a Nagytermet. A színpadi beszélgetés után a szerző dedikált.

Vajda György

Krasznahorkai Lászlóval Szegő János, a szerző kötetait gondozó Magvető Kiadó szerkesztője beszélgetett. Az eseményen jelen levők a családias hangulatú beszélgetésen közelebbről is megismerhették a Nobel-díjas író, hiszen a kérdésekre válaszolva többek között arról is mesélt, hogyan látta gyerekként szülővárosát, a magyar, román és német közösségek által lakott Gyulát, ahol – amint Krasznahorkai László elmondta – a legjobb barátja a román cipészemester fia, Pistike volt, akivel együtt húzták a görög-katolikus templom harangját. Azt is bevallotta, hogy életében először hároméves korában szökött meg otthonról, mert kíváncsi volt az őt körülvevő világra, és azóta folyamatosan „valahova” megszőkik, hogy újabb élményekkel gazdagodjon, amelyek később novelláiban, regényeiben köszönnek vissza. Ér-

dekes volt végighallgatni, miszerint egy véletlennek köszönhetően az 1990-es évek elején eljuthatott Ulan Batorba egy Dzsingisz kán konferenciára, amelyen végül nem is vett részt. Ez az utazás újabb ablakot nyitott meg az életében, mert egy ottani találkozásnak köszönhetően eljuthatott Pekingbe, ahol egy, az európaítól teljesen eltérő kultúrával ismerkedhetett meg. Kelet bűvöletében elutazhatott Japánba is, ahol egy buddhista kolostorban tapasztalta meg asztalosinasként, hogy mit jelent az abszolút tökéletesség.

Krasznahorkai László védjegyévé vált hosszú mondatairól is beszélt, arról, hogy hogyan örli ezeket malomkőként elméjében. Latin szakos bölcsészként a klasszikusok szövegein keresztül tanulta meg kihallani a nyelv zeneiségét. Íróként azt kereste a legelejétől fogva, hogy hogyan tökéletesítheti a szöveg lüktetését. Többek között az írás és a zeneszerzés közötti szoros párhuzam miatt is szenvedélyes zenehallgató, aki a klasszikus zene és a dzsessz nagyjaitól egyaránt sokat tanult. Kurtág György zenei műveiről beszélve elmondta, minden hang egy külön világ, amelybe érdemes belemerülni, Thelonius Monk dzsesszzongorista munkássága kapcsán pedig a zsenialitás és megszállottság közötti halvány határvonalról beszélt. Az is kiderült, hogy a szerző maga is zongorázik. Írásának stílusa, hosszú mondatai szimfóniához hasonlók. Kérdésre válaszolva kifejtette, hogy csak akkor lehet fontos üzenetet tolmácsolni, ha azt megfelelően kifejti. „Ha fontos a mondanivaló, akkor kirobban belőled, nem lehet kis mondatokkal elmondani” – hangsúlyozta, többek között, írásaival kapcsolatosan Krasznahorkai, aki elmondta, nem szokta elolvasni saját alkotásait, mi több, visszatekintve, kezdeti korszakának írásait, regényeit nem is ajánlja olvasásra. Megtudhattuk azt is, hogy mennyire fontos a saját tapasztalat és az írásaiban érintett tudományte-

Fotók: Haáz Vince

retekben való elmélyülés. Példaként elmondta, hogy részt vett boncoláson is, és tudományos szinten próbálta megérteni azt, hogy mi is történik a testtel halálunk után, hiszen egyik regényében ezt az „élményt” is leírta. Hozzátette, számára nagyon fontos, hogy mindenben szakértőkkel konzultáljon, hiszen csak akkor mondhat valami felett értékítéletet, ha azt szinte tökéletesen ismeri.

Az író beszélt arról is, hogy életének fontosabb epizódjai megtalálhatók regényeiben, életpaszportjai nyomán született gondolatait a tökéletességig csiszolja, ahogyan asztalosinasként ezt eltanulhatta a buddhista kolostor szentélyének deszkáin dolgozva. Tegyük hozzá, talán ezért is érdemelte ki az elismerést világszinten.

Végül betekinthettünk a Nobel-díj-kiosztás kulisszatitkaiba. Krasznahorkai László elmondta, váratlanul érte a hír, de túl a meglepetésen, nem nyűgözte le a ceremónia, amely, amint elárulta, nemcsak egy díjkiosztó alkalomból áll,

hanem több díszvacsorából is, ahol a kitétetettek mellett több neves személyiséggel is találkozhatott. Közülük a legtöbb időt Angela Merkel volt német kancellárral töltötte, aki a politikusi karrierje mellett kvantumkémiaival is foglalkozott, és akivel a legjobban talált a szó a svéd fővárosban; mi több, azt is elárulta, hogy még fognak találkozni. Krasznahorkai legjobb élménye viszont az volt, hogy abban a Stockholmban, ahol még a város utcáin is tilos a dohányzás, az estéknek otthont adó királyi palota egyik termében a svéd királlyal együtt „hivatalosan” is elszívhatott egy szivart.

A másfél órás beszélgetés után a szerző *Megy a világ* című kötetéből olvasott fel részletet, majd dedikálta a könyveit. Ez idő alatt a sor a színpadon levő asztaltól a Városháza utca járdájáig terjedt. Sokan meglegyeztek, hogy ilyen kitaró, ünnepélyes várakozást még nem láttak a Kultúrpalotában.

Maradandó élmény volt a Nobel-díjas író társaságában tölteni az estét...

állni az ott élők – mondta el a Népújságnak a város vezetője. Egyértelmű jelét látjuk annak, hogy a természettel nem lehet játszani, mert az visszaveszi azt, ami a magáé. Ezért is nagy dolog az, hogy a Medve-tó már 151 éves. Szováta 2019-ben három dologgal került be a rekordok könyvébe: a Medve-tó a legrégebbi, a legnagyobb és legmélyebb heliotermitikus tó a világon, ez pedig azt bizonyítja, hogy a város tudott és tud megfelelően gazdálkodni ezzel a természeti kincscsel. Az 1980-as években voltak kritikus pillanatok, amikor úgy

tűnt, hogy a tó léket kap és eltűnik, akkor egyfajta módon avatkoztak be, ma már két egyetem is tudományosan megfigyeli a tavat. Igaz ugyan, hogy ez veszített a sósságából, de fontos, hogy csak a Vörös-tóból és a környező sósziklákról lefolyó csapadékvízből nyeri a sósságát, s nem a tófenék olvadásából, ahol szerencsére jó minőségű sós iszap létezik állandóan, amely védi a tóalji sóréteget. Ennek is köszönhető, hogy ilyen hosszú ideig fennmaradt ez a vízfelület. Ezért is fontos, hogy hogyan avatkozunk be a természetbe – véli a városvezető.

tűnt, hogy a tó léket kap és eltűnik, akkor egyfajta módon avatkoztak be, ma már két egyetem is tudományosan megfigyeli a tavat. Igaz ugyan, hogy ez veszített a sósságából, de fontos, hogy csak a Vörös-tóból és a környező sósziklákról lefolyó csapadékvízből nyeri a sósságát, s nem a tófenék olvadásából, ahol szerencsére jó minőségű sós iszap létezik állandóan, amely védi a tóalji sóréteget. Ennek is köszönhető, hogy ilyen hosszú ideig fennmaradt ez a vízfelület. Ezért is fontos, hogy hogyan avatkozunk be a természetbe – véli a városvezető.

151 éves a Medve-tó

A múlt hétvégén rendezett borfesztiválon a nedű mellett a fürdőváros ékkövének tartott Medve-tó születésnapját is ünnepelte Szováta. Nem volt különösebb, látványosabb, szimondottan csak a tónak szentelt program betervezve, de érdemes ilyenkor egy pillanatra erre a természeti képződményre is figyelni.

Gligor Róbert László

A korábban Pálné gödre néven ismert helyen az 1875. május 1-jén délelőtt 11 órakor kitört heves zápor hatására jött létre a tó Szováta felett egy sókarszton. Mai formáját a meder változásai és a folyamatos feltöltődés hatására 1881-re nyerte el.

A tóban rejlő lehetőségekre először Sófalvi Illyés Lajos földbírtokos figyelte fel, aki 1900-ban hivatalosan megalapította Felső-Szováta. Ennek okán a Medvetavat először Illyés-tónak nevezték. Az 1902-es fürdőkalauz már „Illyés-féle Medve-tavat” említi, csak később, 1910 után kezdték Medve-tónak nevezni, kiterített medvebőrre hasonlító alakja miatt.

Csodálatos tulajdonságai és vonzereje miatt Erdély hét csodájának egyikeként tartják számon, 2019-ben a világrekordokat tömörítő és csoportosító legnagyobb szervezet, a World Academy Record a világ legnagyobb heliotermitikus tavaként ismerte el. A leginkább a Medve-tóra épülő szováta turizmus fellendítése érdekében végzett munkája elismeréseként ugyanabban az évben a város a Romániai Gyógyturisztikai Patronátus kitüntetését is átvehette „A legteljesebb turisztikai célpont” kategória nyerteseként. A díjat az Európai Fürdőszövetség főtítkára adta át.

„151 éve vagy Szováta csendes büszkesége – időtlen szépség, amely generációkon át őrizte a nyugalom, a gyógyulás és az összetartozás érzését. Partjaidon emlékek születtek, mosolyok tértek vissza, és számtalan ember talált nálad békét egy rohanó világ közepén. Te nem csupán a természet különleges ajándéka vagy, hanem Szováta lelkének része – egy hely, amelyhez mindig visszahúz a szív.

151 év alatt sok minden változott, de te ugyanazzal a méltósággal és szépséggel őrzöd mindazt, amit jelenteni tudsz számunkra: nyugal-

mat, reményt és otthont. Köszönjük, hogy generációk óta összekötsz bennünket. És köszönjük, hogy létezéssel minden évben emlékeztetsz arra, milyen különleges hely Szováta. Isten éltesse még sokáig, Medve-tó!” – írta múlt héten a „születésnap” alkalmából közösségi oldalán *Fülöp László Zsolt* polgármester.

Az előljáró az élet furcsaságának találja azt, hogy amikor tavaly a tó keletkezésének 150. évfordulóját ünnepelték, ugyanazon a napon, május 27-én, szinte percre pontosan akkor történt a parajdi bányakatasztrófa, mint amikor másfél évszázaddal ezelőtt ugyancsak természeti katasztrófának köszönhetően létrejött a szováta tó.

Úgy tartották, hogy Szováta és Parajd kiegészítő turisztikai úti célok, de tavaly óta az a nap, ami Szováta ünnep-, Parajdon gyásznap. Amikor 151 évvel ezelőtt Szováta is megtörtént a természeti katasztrófa, biztosan évtizedekig meghatározó dráma volt, mielőtt rájöttek, hogy ez mekkora gazdasági potenciált jelenthet a településnek. Ezért remélhető az, hogy Parajdon is rendeződni fognak a dolgok, és valamilyen formában talpra fognak

tűnt, hogy a tó léket kap és eltűnik, akkor egyfajta módon avatkoztak be, ma már két egyetem is tudományosan megfigyeli a tavat. Igaz ugyan, hogy ez veszített a sósságából, de fontos, hogy csak a Vörös-tóból és a környező sósziklákról lefolyó csapadékvízből nyeri a sósságát, s nem a tófenék olvadásából, ahol szerencsére jó minőségű sós iszap létezik állandóan, amely védi a tóalji sóréteget. Ennek is köszönhető, hogy ilyen hosszú ideig fennmaradt ez a vízfelület. Ezért is fontos, hogy hogyan avatkozunk be a természetbe – véli a városvezető.

tűnt, hogy a tó léket kap és eltűnik, akkor egyfajta módon avatkoztak be, ma már két egyetem is tudományosan megfigyeli a tavat. Igaz ugyan, hogy ez veszített a sósságából, de fontos, hogy csak a Vörös-tóból és a környező sósziklákról lefolyó csapadékvízből nyeri a sósságát, s nem a tófenék olvadásából, ahol szerencsére jó minőségű sós iszap létezik állandóan, amely védi a tóalji sóréteget. Ennek is köszönhető, hogy ilyen hosszú ideig fennmaradt ez a vízfelület. Ezért is fontos, hogy hogyan avatkozunk be a természetbe – véli a városvezető.

A Medve-tó Szováta ékköve, de fontos felelősen gazdálkodni a természet kincseivel – véli a polgármester
Fotó: Ábrahám Szilárd

Megemlékezés dr. Szócs Gáborról (1926–1999)

a szívkatéterezést, és szakorvosi ténykedése mellett egyetemi oktatói tevékenységet folytatott. Emellett több mint egy évtizeden át a Marosvásárhelyi Foglalkozási Betegségek Klinikájának munkatársa volt. Többirányú szakképzés, számos tanulmányút, tudományos közlemény fűződik a nevéhez. Sajnos korán, már 1992-ben nyugdíjazták. Haláláig (1999. november 20.) a fizetéses poliklinikán és a Caritas járóbeteg-rendelőben dolgozott.

Sokoldalú szakmai képzettség, jó előadókészség, kiterjedt általános műveltség jellemezte dr. Szócs Gábort. A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet (1990-től Egyetem) egykori szellemiségét meghatározók, a szakavatott és a szereteten alapuló, betegközpontú gyógyítást képviselők közé tartozott. Ahhoz a nemzedékhez, a régi rendszer értékrendjét és tartását megtestesítő utolsó orvostanárokhöz, akik a városunkban működő orvosképzés jó hírét elvitték a nagyvilágba. Az erdélyi orvoslás fellegvárában vitathatatlan érdemeivel, teljessé vált életpályája által hozzájárult a marosvásárhelyi (magyar) orvosképzés kibontakozásához.

A rendszer sokszor hálátlan az őt szolgálókhoz, de nem kiszolgálókhoz. Bár a romániai rendszerváltást követően megcsillant a remény a marosvásárhelyi orvosképzés megerősödése terén, sajnos hamar elmúlt a kezdeti eufória időszaka. A rideg valóság alapján 1991-ben kényszernyugdíjaztak tucatnyi magyar professzort, egyetemi oktatót, hogy helyüket, tisztségüket mással tölthessék be. Ez a korai nyugdíjazási hullám a következő évben is folytatódott, és ennek a szenvedő alanya lett dr. Szócs Gábor is.

Egyetemi felvételre készülő végzős diákként ismertem meg a biológiából felkészítő foglalkozásokat tartó főorvost. Néhány alkalommal Kárpátok sétányi lakásának látogatója voltam. Megragadott egyéniségének összhangja, türelme, a felvetődő kérdéseimre adott kimerítő válaszadása. Személyiségét szeretetteljesen magamba zártam akkor és most is. Emléke legyen áldott!

Dr. Ábrám Zoltán

Születésének századik évfordulóján sok szeretettel emlékezünk és emlékeztetünk dr. Szócs Gábor kardiológus főorvosra, egyetemi adjunktusra. A háromszéki Barátos községben született 1926. június 4-én, világrajötte örömhírére szomorú harangzúgás kísérte. Sepsiszentgyörgyön járt iskolába, majd három éven át Nagyváradon, ott is érettségizett. 1945-ben felvételt nyert Marosvásárhely frissen alakult orvosegyetemére, a Bolyai Tudományegyetem átteleptült orvosi karára, így az 1948-ban önállósodott Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet első teljes végzős évfolyamának tagja lehetett. Kétévnyi körorvoskodást követően (Nagyajta, Gidófalva, Alsórákos) kinevezést nyert a Marosvásárhelyi II. Belgyógyászati Klinikára, ahol megszervezte a kardiopulmonális funkciók laboratóriumot, kiemelt sikerrel alkalmazta

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• DIGI - 0365/400-401 - 0365/400-404
• Rendőrség - 0265/202-305	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929 - vidék - 0265/929
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
• Sürgősség szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177	• Aquaserv: - hideg víz-csatorna - 0265/215-702 - közönségszolgálat - 0265/208-888 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	• Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551
• Prefektúra - 0265/266-801	• Vasútállomás - 0265/236-284
• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás
• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110	- 0265/215-119 - 0744-282-710
• Procardia Egészségügyi Központ - Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646	- koporsók, kellékek, - 0745-606-215 - koszorúk - 0745-606-269 - halottszállítás - 0758-047-604
• Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351	Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268-854-es telefonon.
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	
• Dora Optics - 0733-553-976 - 0733-553-976	

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, tetőkészítést Lindab lemezből, meszelést, vakolást és bármilyen munkát. Tel. 0712-239-984, Janika. (28400)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

A Sapientia Alapítvány és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem mély megrendüléssel értesült DR. BRASSAI ZOLTÁN egyetemi tanár elhunytáról. Brassai Zoltán professzor úr tagja volt a Sapientia Alapítvány egyetemalapító első kuratóriumának, aktívan részt vett a Sapientia EMTE létrehozásában, és vezette az egyetem Kutatási Programjainak Intézetét. Őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak. (69320-I)

Részvételi hirdetés

Finanszírozó hatóság: Nagyernye község; adószám: 4323462; székhely: Nagyernye 439. szám, Nagyernye község, Maros megye, postai irányítószám: 547215; telefon: 0265/335206, fax: 0265/335207, e-mail: ernei@cjmures.ro .

A Nagyernye Helyi Tanácsa által elfogadott 2026. május 7-i 26-os számú, Nagyernye község költségvetését jóváhagyó határozat alapján a helyi érdekeltségű, nem profitorientált tevékenységek finanszírozására szánt összegek a 2026-os évre a következők:

- * 20.000 lej – kultúrára;
- * 60.000 lej – egyházaknak;
- * 30.000 lej – sportra.

A projektek lebonyolítására 2026-ban kerül sor.

A vissza nem térítendő támogatások odaítélésének kritériumai megtalálhatók a helyi költségvetésből finanszírozható, helyi érdekeltségű, nem profitorientált tevékenységekre fordítható támogatási rendszerre vonatkozó szabályzatban.

A kulturális, egyházi, sport jellegű programok/projektek/tevékenységek pályázati dokumentációja letölthető Nagyernye község weboldaláról: www.primariaernei.ro

A pályázati dokumentáció benyújtási határideje 2026. július 6. 15 óra.

A megfelelőségi kritériumok ellenőrzésére, a pályázatok kiválasztására, elbírálására 2026.07.07–24. között kerül sor.

Áloméj az állatkertben: tizedik alkalommal történik meg a varázslat

A Marosvásárhelyi Állatkert június 5-én, pénteken 18 és 22 óra között immár tizedik éve rendezi meg a nemzetközi hírű Áloméj az állatkertben (Dreamnight at the Zoo) elnevezésű eseményt. A különleges est célja, hogy a fogyatékkal élő és krónikus beteg gyermekek, valamint családtagjaik számára biztosítson ingyenes, akadálymentes és élményekkel teli látogatást egy nyugodt, szeretetteljes környezetben.

A rendezvény egy globális kezdeményezés része, amelyhez világszerte több mint 300 állatkert csatlakozott, de Romániában egyedülálló módon

csak Marosvásárhelyen valósul meg ilyen formában.

A program során a gyerekeket interaktív foglalkozások, fánk és limonádé várja, miközben az állatkert szakértői segítségével közelebről is megismerkedhetnek az állatvilág csodáival. Az esemény fókuszában a természet szeretetére való nevelés és a közösségi szolidaritás áll.

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött, jelentkezni a honlapon (www.zootirgumures.ro) vagy az alábbi linken lehet:

<https://forms.gle/Lyvpfh4R68em6WCK6>.

DORA KÓRHÁZ

Teljes körű ellátás
az egész családnak!

Szemészet	Gasztroenterológia
Kardiológia	Fül-orr-gégészet
Érsebészet	Tüdőgyógyászat
Plasztikai sebészet	

Rendelhető a kiadó weboldalán: mentorkonyvek.ro
Megvásárolható a boltokban: Gutenberg, Gemma Book Café

K
Ö
N
Y
V
A
J
Á
N
L
Ó

Rejtő Jenő utolsó hetei.
Az író megrázó története.

Hamarosan rovarirtás Marosvásárhelyen

A kártevőirtásra, fertőtlenítésre szakosodott Coral Impex Kft. a Marosvásárhelyen elvégzendő kártevőirtásra, fertőtlenítésre vonatkozó, a várossal kötött 2025. április 30-i 32. sz. szerződés alapján június 9-től 15-ig 22–03 óra között rovarirtást végez Marosvásárhelyen, magánterületen, tulajdonosi társulásoknál. Ez a periódus az időjárástól függően változhat.

A felhasznált termékek a következők:
– CYMINA SUPER, 50 ml/10.000 m²
– VECTOBAC WG, 1 kg/10.000 m²

Rovarirtás

Kérjük a polgárokat, különösen a gyermekeket, az időseket, a szívbetegeket, az asztmásokat és a különböző vegyi anyagokra allergiás személyeket, hogy tegyenek meg minden intézkedést annak érdekében, hogy a permetezőgépek közvetlen hatósugarán kívül maradjanak. Kérjük továbbá azokat, akiknek az ablakai az utcavonaltól legfeljebb 20 méter távolságra vannak, hogy június 9-től 15-ig este 10 és hajnali 3 óra között tartásuk zárva ablakaikat.

A szer belélegzése, bőrre, szembe jutása vagy lenyelése esetén a következő intézkedéseket kell betartani:

Belélegzéskor az illető menjen friss levegőre. Ha a légzés nehézkes, forduljon orvoshoz.

Bőrrel való érintkezés esetén távolítsa el a szennyezett ruházatot. A bőrt azonnal mossa le bő vízzel. Ha az irritáció továbbra is fennáll, forduljon orvoshoz. Újbóli használat előtt mossa ki a szennyezett ruházatot.

Szembe jutás esetén (ha van, távolítsa el a kontaktlencsét), a szemet – tágra nyitva – azonnal alaposan öblítse ki vízzel, legalább 15 percig. Hívja orvosát, ha a probléma továbbra is fennáll.

Lenyelés esetén azonnal forduljon orvoshoz. Ne idézzen elő hányást. Soha ne adjunk semmit szájon át, ha valaki eszméletlen.

Kérjük a marosvásárhelyieket, hogy tartsák be ezeket az óvintézkedéseket.

További információért, kérjük, hívják a 0265 256 004-es telefonszámot; e-mail: coralmures@coralimpex.ro.